КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний
(факультет)
Дизайну
(назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

на тему:
«Особливості дизайну інтер'єрів українського житла засобами народного мистецтва»

Гафарова Наталія Юріївна
(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Київ 2023 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний
(факультет)
Дизайну
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
„___” _____2023 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

«Особливості дизайну інтер’єрів українського житла засобами народного мистецтва»
(назва)

Виконала студентка групи ДН-22м
022 «Дизайн»
(спеціальність)
Середовищний і промисловий дизайн
(спеціалізація)
Гафарова Наталія Юріївна
(прізвище, ім’я та по батькові повністю)
Керівник Третяк Ю.В
(прізвище та ініціали)
Док. арх., проф., завідувач кафедри дизайну
(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

Київ - 2023

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: __архітектурний_____
Кафедра:____Дизайну_____
Освітній рівень: «магістр за ОПП»
Спеціальність:_____022 «Дизайн»_____
Спеціалізація:_____Середовищний і промисловий дизайн_____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
_Кащенко О.В_____
„___”_____2023 року

З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

_____Гафарова Наталія Юріївна_____
(прізвище, ім’я та по батькові студента)

1. Тема роботи «Особливості дизайну інтер’єрів українського житла _____засобами народного мистецтва»_____

затверджена наказом ректора КНУБА № 2409/2 від «12»09 2023 року

2. Керівник роботи
__доктор архітектури, професор, завідувач кафедри дизайну КНУБА _____Третяк Юлія Вікторівна_____
(прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту_____

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1.Передумови розвитку українського народного мистецтва та його вплив на дизайн інтер’єру сучасного житла_____

Р. 2.Закономірності формування житлового інтер’єру з використанням засобів народного мистецтва_____

Р. 3.Народне мистецтво-як засіб формування українського житла

Р. 4.Проєктування житлового інтер’єру з використанням прийомів народного мистецтва на прикладі приватного будинку

Р. 5.Індивідуальна розробка ліжка з використанням елементів народного мистецтва

5. Графічний матеріал за розділами

Р. 1.Схеми, портрети

Р. 2.Візуалізації, рисунки

Р. 3.Схеми

Р. 4.Ситуаційний план, генплан, обмірний план, план меблів

Р. 5.Аналоги, вузли, ергономічна схема

7. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина; б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Реферат, Клаузура.	10.10.23
Розділ 1. Ескіз-ідея проєкту.	23.10.23
Розділ 2. Робочий ескіз.	13.11.23
Розділ 3, 4. Проєкт інтер'єру.	27.11.23
Розділ 5. Проєкт елементу умеблювання	4.12.23
Остаточне оформлення роботи	14.12.23
Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат	12.12.23
Попередній захист роботи на кафедрі	14.12.23
Захист роботи перед АЕК	20-21.12.2023

8. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Розділ 4.			
Розділ 5			

9. Дата видачі завдання 27.09.2023

Зав. кафедри _____ Третяк Ю.В.

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Студент _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП……7

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ СУЧАСНОГО ЖИТЛА

1.1. Умови виникнення та подальший розвиток українського народного мистецтва в інтер'єрі……10

1.2. Аналіз науково-дослідної роботи авторів з даної проблематики……21

Висновки до розділу 1……28

РОЗДІЛ 2. ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ ЖИТЛОВОГО ІНТЕР'ЄРУ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

2.1. Досвід проєктування інтер'єрів сучасного українського житла……29

2.2. Прийоми досліджень проблем формування інтер'єрів житла на засадах регіоналізму……36

Висновки до розділу 2……54

РОЗДІЛ 3. НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО - ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТЛА

3.1. Властивості формування житла з використанням творів народного мистецтва……56

3.2. Особливості формування інтер'єрів, умеблювання та оздоблення сучасного українського житла……58

Висновки до розділу 3……59

РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТУВАННЯ ЖИТЛОВОГО ІНТЕР'ЄРУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРИЙОМІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО БУДИНКУ

4.1. Умови та завдання на проєктування……..61

4.2. Проєктні рішення інтер'єрів приміщень приватного житлового будинку з використанням народних українських мотивів……...65

Висновки до розділу 4……72

РОЗДІЛ 5. ІНДИВІДУАЛЬНА РОЗРОБКА ЛІЖКА З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕМЕНТІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

5.1. Розробка ліжка в інтер'єрі: конструктивні та ергономічні особливості, формоутворення, матеріал та колірне рішення декоративне оздоблення…….73

Висновки до розділу 5……77

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ……78

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….80

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІЛЮСТРАЦІЙ……...86

ДОДАТКИ…….90

ВСТУП

Темою дипломної роботи є дослідження особливостей проєктування інтер'єрів українського житла з використанням народного мистецтва.

Постановка проблеми.

Основною з проблем може бути збереження аутентичного, традиційного українського стилю в умовах сучасного життя і водночас забезпечив сучасну функціональність і комфорт для мешканців.

Використання традиційних українських матеріалів може бути вартісним і технічно вимогливим завданням. Виникає проблема підтримувати стійкість будівель і водночас використовувати екологічно чисті матеріали.

Україна має різноманітні регіональні особливості і напрями у декоративно-ужитковому мистецтві, які можуть відрізнятися один від одного. Перед архітекторами та дизайнерами постає питання як враховувати ці різноманітності та створювати житло, яке відповідає конкретним культурним особливостям різних регіонів.

Ці проблеми можуть вимагати спільних зусиль дизайнерів, архітекторів, громадських організацій та державних інституцій для розробки та впровадження ефективних рішень, які б сприяли збереженню та розвитку українського стилю в житловому будівництві.

Актуальність теми проєктування житла в українському стилі може бути обговорена з різних точок зору.

По-перше, це збереження культурної спадщини: Україна має багатий культурний етнос, спадок у мистецтві, архітектурі та дизайні. Проєктування житла в українському стилі може сприяти збереженню та відновленню цієї спадщини.

По-друге, ідентичність і національна гордість: створення житла в українському стилі може сприяти підсиленню національної ідентичності та гордості серед українців. Це може бути особливо актуальним в сучасних умовах, коли національна самосвідомість набуває важливого значення.

По-третє, екологічний аспект: традиційний український етно-стиль часто використовує природні матеріали та дотримуються екологічних принципів. Проєктування житла в цьому стилі може сприяти збереженню навколишнього середовища та створенню екологічно чистих будівель.

Мета дослідження визначити особливості проєктування інтер'єрів українського житла засобами народного мистецтва.

Об'єкт дослідження: інтер'єри та умеблювання традиційного та сучасного житла з використанням творів народного мистецтва.

Предметом дослідження є особливості проєктування і оздоблення інтер'єрів сучасного житлового будинку з використанням засобів народного мистецтва.

Завдання дослідження:

- Дослідити історичні основи та етапи розвитку архітектури і мистецтва інтер'єрів українського житла (за регіональним принципом);
- Дослідити та провести аналіз теоретичних праць з зазначеної тематики;
- Вивчити досвід проєктування інтер'єрів та умеблювання сучасного житла з використанням творів народного мистецтва;
- Дослідити проблеми формування інтер'єрів житла на засадах регіоналізму;
- Дослідити властивості формування житла з використанням творів народного мистецтва;
- Провести аналіз особливостей формування інтер'єрів, умеблювання та оздоблення сучасного українського житла;
- Розробити дизайн житлового інтер'єру з використанням прийомів народного мистецтва на прикладі приватного будинку;
- Розробити дизайн індивідуального ліжка з використанням народного мистецтва.

Методи дослідження: загальнонаукові – системний; історичного аналізу; аналіз літератури, архівних матеріалів. Спеціальні: творчий; графо-аналітичний; моделювання; композиційний.

Наукова новизна цього дослідження полягає в:

- Вперше виявлено особливості проєктування та оздоблення сучасного українського житлового інтер'єру засобами народного мистецтва;

Удосконалено:

- Узагальнення та систематизація матеріалів з питань застосування ужиткового мистецтва в історичному і сучасному житловому середовищі;
- Аналіз історичних і сучасних елементів українського народного мистецтва та впровадження їх в дизайн сучасного українського житла.
- Розробка проєктних рекомендацій до проєктування інтер'єрів та умеблювання сучасного українського житла з використанням елементів народно-ужиткового мистецтва.

Практичне значення результатів дослідження. Отримані результати дослідження надають можливості переосмислити українську культурну спадщину, модернізувати елементи народного мистецтва та внести їх в інтер'єр сучасного українського житла.

Апробація результатів роботи відбулася протягом 2023 року на таких то конференціях:

1. IX Міжнародна науково-технічна конференція «Архітектура історичного Києва. Інноваційні технології в архітектурі та дизайні», Київський національний університет будівництва та архітектури, 15.11.2023
2. IV Щорічна міжнародна наукова конференція «Синтез мистецтв у сучасних соціокультурних процесах», Національна академія мистецтв України, 17.11.2023

Обсяг та структура дослідження: випускна магістерська робота складається з теоретичної частини, яка містить вступ, 5 розділів, висновки, список використаних джерел, ілюстрації всього об'ємом 90 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ СУЧАСНОГО ЖИТЛА

1.1. Умови виникнення та подальший розвиток українського народного мистецтва в інтер'єрі

Народне мистецтво України — це вагомий спадок української культури, пов'язаний з світосприйняттям українського народу, його психології, етичних настанов і естетичних прагнень, що охоплює всі види народної творчості, традиційно притаманні Україні: музика, танці, пісні, фольклор, декоративно-ужиткове мистецтво, що розвиваються, як єдиний комплекс [1].

У минулому українське народне мистецтво більшою мірою було селянським і охоплювало предмети селянського побуту, такі як меблі, одяг, зброя та сільськогосподарський реманент. При створенні цих речей вимоги до практичної доцільності та зручності гармонійно поєднувалися з естетичними вимогами та смаками людей. Вироби виготовлялися з місцевих матеріалів, таких як глина, шерсть, коноплі, льон, шкіра та дерево, кістка, метал і солома. Виробництво мало різні організаційні форми, залежно від того, наскільки розвинені були місцеві виробничі сили. У період панування натурального господарства і майже до кінця XIX століття споживачі самі виробляли різні речі примітивно, не маючи спеціального обладнання. Прикладами цього були виготовлення пряжі та полотна, вишивання, виготовлення дрібних виробів з дерева та багато іншого.

Ремісники ж створювали речі, які потребували спеціальних навичок і інструментів (наприклад, вироби з гончарства, ткацтва, шкіри, металу та дерева). В обох випадках це було типове ручне виготовлення, яке несло на собі відбиток неповторної творчої індивідуальності майстра. У цьому місці ніколи не було точних копій або штампів; у кожному випадку майстер діяв незалежно, за своїм розсудом і художньою вдачею. Навіть однакові предмети, як миски, могли мати однакові розміри та форми, але їхні деталі, особливо співвідношення кольорів,

мали безліч варіантів. У цьому полягає їхня велика художня цінність, яка відрізняє ручні вироби від стандартних продуктів промислового виробництва.

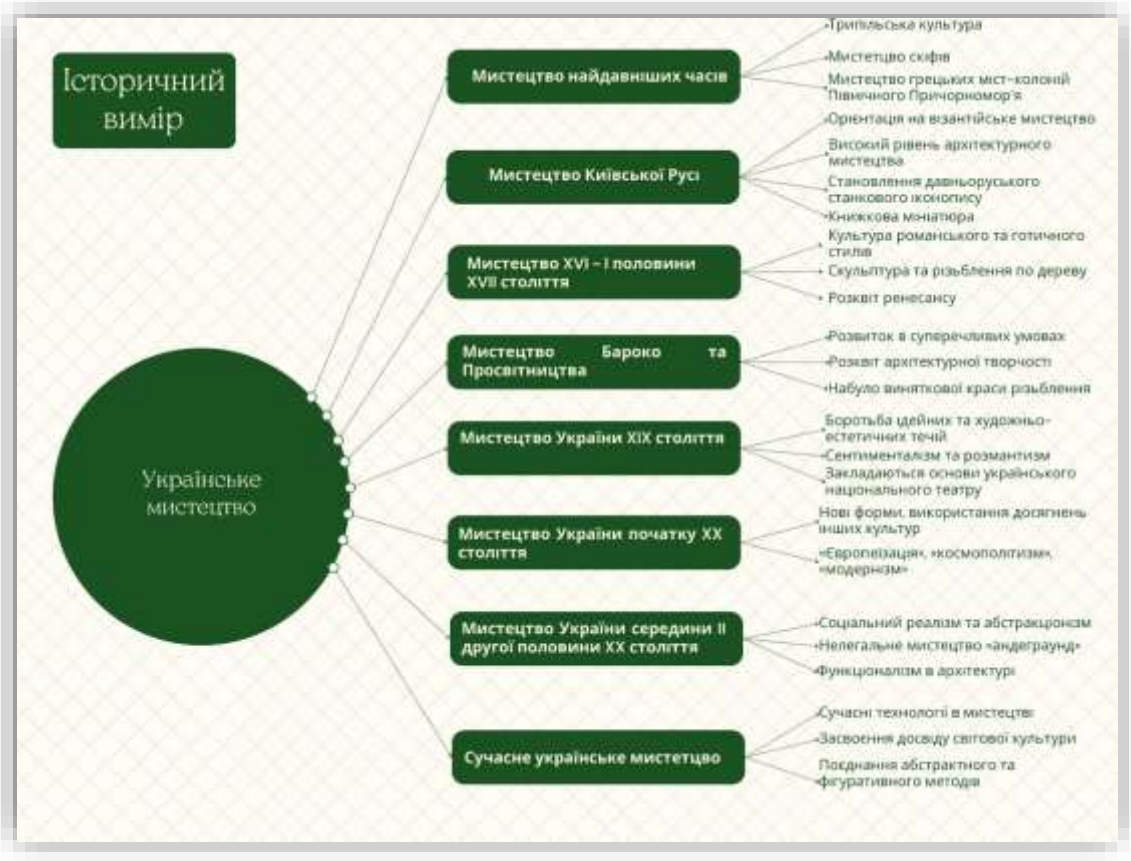

Рис.1.1. Рух та розвиток українського мистецтва в історичному вимірі (авт. Гафарова Н.Ю.)

Культурні, історичні, соціальні та релігійні впливи, а також багато інших факторів сприяли розвитку та розвитку українського народного мистецтва в інтер'єрі протягом багатьох століть. Наступні фактори є основними факторами, які сприяли виникненню та розвитку українського народного мистецтва в інтер'єрі:

- Культурний контекст: історія та культура України багаті, і це відображається в її традиціях і звичаях. Розвиток українського мистецтва в інтер'єрі був стимульований цим контекстом.
- Матеріали та техніки: українські митці створювали різноманітні предмети декору та великі композиції для інтер'єру з доступних матеріалів, таких як

глина, дерево та тканини. Техніки, такі як різьблення, вишивка, гончарство та малюнок, були поширеними для прикрашання будинків і ферм.

- Етнічна спільнота: через спадковість українські села та громади продовжують зберігати свої традиції та мистецтво. Мистецтво було передано з покоління в покоління, що сприяло збереженню національного мистецтва в інтер'єрі.
- Релігійний вплив: православна церква України має значний вплив на мистецтво та культуру України. На дизайн інтер'єрів українських будинків вплинули ритуали, церковна архітектура та іконографія.
- Сезонність і природні фактори: в умовах міст і сільських будинків часто використовувалися природні матеріали, доступні в певному регіоні. Оскільки різні свята та обряди пов'язані з різними порами року, кожна пора року також впливала на дизайн інтер'єру.

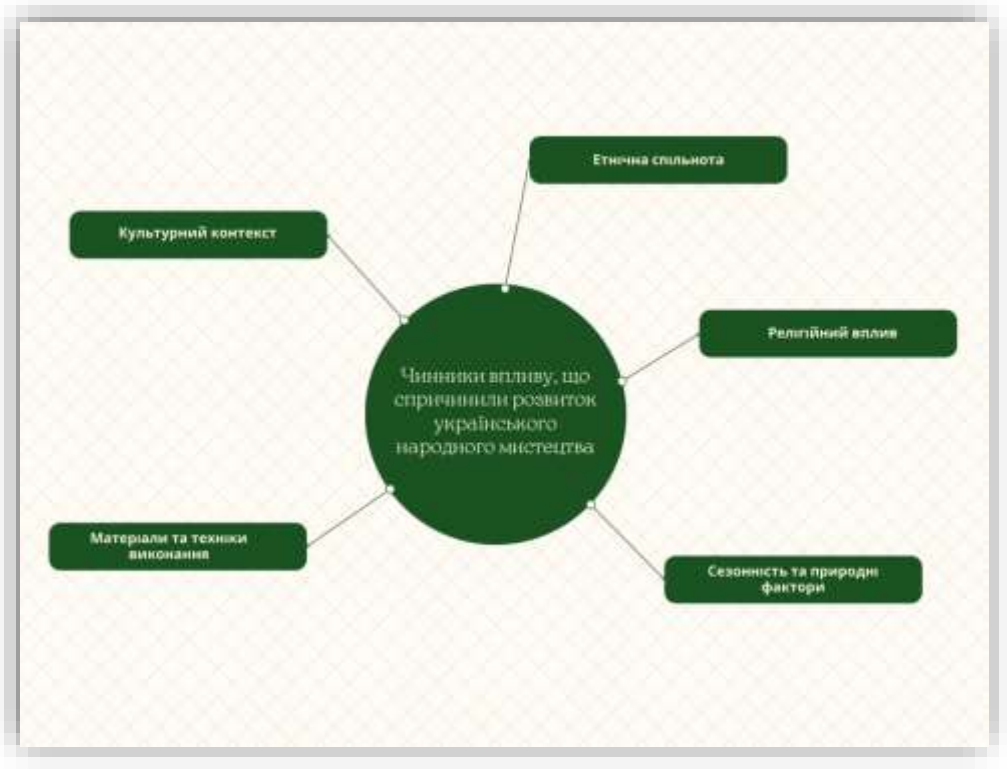

Рис.1.2. Схема чинників впливу на розвиток українського мистецтва (авт. Гафарова Н.Ю.)

Від маленьких предметів побутового вжитку (наприклад, рушники та столові посуди) до великих архітектурних комплексів (наприклад, хати та церкви). Це

мистецтво мало глибокі корені в культурі України та відображало дух і ідентичність українців.

Використання українського народного мистецтва в інтер'єрному дизайні може створити простір, який є унікальним і культурно багатим. Коли дизайн включає елементи народного мистецтва, це може допомогти зберегти та відтворити культурну спадщину України та посилити почуття національної ідентичності.
Орнамент, який має широкий спектр видів і форм, є одним із найпоширеніших художніх засобів, поряд з формою виробу та фактурою матеріалу. Навіть відомі твори живопису та скульптури минулих років теж мали декоративність, пов'язану з орнаментом. У будь-якому випадку композиція орнаменту, його розташування, розмір і колір завжди органічно пов'язані з формою виробу та матеріалом, з якого він зроблений. Орнамент ніколи не є самоціллю; він ніколи не заважає використанню виробу або послаблює його міцність. а підкреслює його функцію та форму.

Використання українського орнаменту в дизайні інтер'єру може додати приміщенню особливості та національний колорит. Орнаменти українського стилю відрізняються геометричними та рослинними мотивами, яскравими кольорами та великою кількістю деталей. Способи використання українського орнаменту в дизайні інтер'єру:

- Вишивка: українські вишивки з їх традиційними орнаментами можна використовувати як декоративні елементи на стінах, шторах, подушках або оббивці меблів.
- Килими: як основний декоративний акцент можна використовувати українські килими з різноманітними орнаментами.
- Малюнки на стінах: стіни можна прикрасити створеними власноруч малюнками, які нагадують український традиційний живопис.
- Плитка та кераміка: український орнамент можна нанести на стіни, підлогу або барні стільці.
- Меблі: інтер'єр може включати меблі з різьбленими орнаментами або декоративними деталями.

- Вікна та двері: для створення індивідуального зовнішнього вигляду можна прикрасити українськими орнаментами окремі частини віконних і дверних рам.
- Символіка: у дизайні вітальні, кухні або спальні можна використовувати українські символи та герби.
- Тканини та текстиль: орнаментальні тканини можна використовувати для штор, рушників і скатертин, щоб додати українську атмосферу в кімнату.
- Люстри та лампи: українські орнаменти можна нанести на абажури та настільні лампи.

Рис.1.3. Способи використання українського орнаменту в дизайні інтер'єру (авт. Гафарова Н.Ю.)

Краще вибрати конкретні елементи орнаментів або окремі акценти, щоб підкреслити загальну концепцію дизайну. Можна створити унікальне та привабливе середовище, яке віддзеркалює культурну спадщину України, вибравши правильний вибір та розташування орнаментів.

У сучасному українському народному мистецтві азбука орнаментального письма не складна, і вона обмежена невеликою кількістю вихідних мотивів. Але коли один і той же мотив використовується в різних матеріалах, як-от глині, дереві чи тканині, він набуває особливого пластичного чи живописного звучання, що призводить до різноманітної декоративної палітри. Це може бути зигзаг, хвиляста лінія або сосонка, зроблена різьбленням на дереві, вишиванням на гончарній мисці або іншим способом.

Види і форми орнаменту — результат великого творчого досвіду, набутого народом на всіх етапах духовного розвитку. Щось зайве, нецікаве не витримувало випробування часу і відкидалося або забувалося, тому твори народних майстрів позначені такою цільністю, художньою досконалістю.

Кожна епоха українського народного декоративного мистецтва мала певні характерні риси. До жовтня культура України розвивалася в кілька етапів. Казково-билинні та так звані «поганські» сюжети та образи, взяті зі старих народних переказів, переплітalися з християнськими темами в декоративному мистецтві давньої Русі. Це видно в орнаментах того часу, таких як плетіння з рослин і звірів. Російське, українське та білоруське народне мистецтво розвивалося з декоративного мистецтва давньої Русі [2].

Народне мистецтво XIV–XVI століть, періоду становлення української народності, показує, що древньоруські традиції, особливо в гончарстві, залишалися міцними, хоча в деяких випадках спостерігається схематизм. В цей період особливо поширеними були геометричні орнаменти зі стриманим колоритом (сірий гончарний посуд, геометричні кахлі, плоске різьблення на дереві та камінні тощо), із площинним зображенням рослин і людей. З середини XVI століття в орнаментах помітні глибокі зміни в напрямку більш виразної пластики та насичених кольорів.

Національне мистецтво є результатом надзвичайно складного і складного процесу. В ньому об'єднуються такі елементи, як рівень розвитку продуктивних сил у той час, наявність матеріальних ресурсів, історична доля окремих місцевостей, районів, пов'язаних з війнами, переселеннями та іншими подіями, природне середовище та культурні зв'язки між людьми.

Природні особливості окремих місць в українському народному мистецтві яскраво представлені. Немає значення, де живе і створює народний майстер: чи це на рівнині Волині з різноманітними озерами, річками, болотами, багатими барвами і рослинами, де зносини між селами були іноді складними, чи в мальовничих селах лісостепової зони України з її лагідним рельєфом, серед багатих золотих ланів і затишних гаїв; чи в гірських Карпатах з величезним силуетом гір. Незважаючи на те, що природне середовище впливає на життя та звичаї людей у різних регіонах, воно також впливає на творчу уяву та фантазію художника. На стиль орнаменту та поєднання фарб у декоративному мистецтві впливають особливості місцевого флори та фауни.

Зважаючи на специфіку кожного міста, області та осередку, все ж можна умовно визначити місця, де поширені схожі форми народного мистецтва. Насамперед це регіони Придніпров'я, Поділля, Полісся з Волинню та Карпат.

У народному мистецтві Придніпров'я — Київщини, Полтавщини та Чернігівщини — можна побачити традиційні мотиви, навіть з часів первісного суспільства та феодалізму, а також орнаментальні форми з XVII-XIX століть. Ці мотиви можна спостерігати як у чистому вигляді, наприклад, у гончарстві та вишиванні, так і в своєрідному сплаві та творчій переробці майстрами пізніших часів. Це стосується особливо гончарних виробів з Дибинці на Київщині, Ічня на Чернігівщині та Опішня на Полтавщині. Соковиті плавні лінії орнаменту рівномірно покривають поверхню дибинецької кераміки. Округлі лінії, що окреслюють силует посудини, чудово гармонують з цими лініями. Оригінальна штриховка Київщини, «гребінка», підкреслює плавність ліній. Кожен може стверджувати, що художнє гончарство Дибинців є витоком класичної української

гончарської техніки. У цьому місці зберігаються традиції цього мистецтва та проживають видатні майстри.

Сучасні майстри створюють низку статуеток, які вражають граничним лаконізмом форм і водночас переконливою виразністю та декоративністю, використовуючи старі традиції гончарних свищиків та іграшок Київщини. Серед них виходець з Чернігівщини Омелян Железняк, відомий кераміст. Високорозвинена кераміка сусідніх областей Росії, які раніше часто привозили свою кераміку на Чернігівщину, відіграла певну роль у розвитку художньої кераміки Чернігівщини. Відомі кролевецькі рушники з села Кролевець на Сумщині та тканини з села Дігтярі на Чернігівщині, які мають високу художню якість. Густий, переважно червоний, орнамент крупних форм, схожий на аплікацію, прикрашає рушники. За допомогою ткацтва вони досягають виразного монументально-декоративного поєднання орнаменту.

Килими Київщини та Полтавщини (с. Решетилівка), як і рушники, мають витончений малюнок з орнаментом на світлому фоні.

Полтавщина досягла найвищого рівня в збереженні та розвитку різьблення на дереві на Придніпров'ї. У довоєнний період тут проживали та працювали відомі різьбярі Василь Гарбуз і Яків Халабудний. Ця група майстрів робить глибоко продумані форми, різьблені прикраси меблів і дрібних хатніх речей, які відрізняються оригінальністю видумки та тонким художнім смаком.

Полісся рідко має яскраві, соковиті відтінки. У цьому місці явно відчувається тонкий тон лісу, основного ландшафту цього району. У минулому бідні будинки рідко мали різьблені чи мальовані прикраси. Традиційні костюми поліщуків не такі вишукані, як на Київщині, Поділлі чи Галичині. Більшість гарних поліських килимів мають суворий темний фон із квітками. Кераміка та тканина є основними видами на Поділлі.

Густий орнамент темних кольорів є декоративною оздобою виробів. Значна вишивка з с. Клембівка та подільські килими з геометричним орнаментом, а також кераміка з Зінькова, Адамівки, Бубнівки та Смотрича з розписом із квітами,

виноградом і орнаментами на яскраво-червоному тлі. Розквіт таланту Івана Гончара був спричинений великим творчим досягненням подільських гончарів.

Здавна Пістинь, Косів і Космач були такими центрами на Прикарпатті. Унікальний керамічний посуд, створений майстрами сім'ї Цвілик (Косів), має світле тло з орнаментами, подібними до тих, що є на кахлях; з декоративного боку вони дуже цікаві.

Гуцули показали себе чудовими майстрами різьблення дерева, яке здебільшого не має рельєфів і плоских геометричних орнаментів, і часто оздоблюється кольоровим деревом, металом і бісером. Брати Семен і Юрій, члени відомої династії Корпанюків, Василь Девдюк, Михайло Кіщук та інші працюють у Косові.

Гуцульський деконструкторський стиль характеризується широким спектром кольорів, включаючи пухнасті, ніжні відтінки світлого або синього кольору, смугасті верети та різноманітні килими з геометричним орнаментом тонкого малюнка, які відрізняються високою художньою якістю.

Наразі в селах Закарпаття будуються та будуються багато нових хат, у дизайні яких вміло використовується різьблений орнамент.

Народне мистецтво Львівщини також розвивається в інших районах заходу країни. У с. Глинянах працює відома килимарня, а також майстерні з кераміки, різьбярства та вишивання. Кераміка с. Яворова унікальна як за формою, так і за дизайном.

У відродженні гутного скла, захоплюючого народного декоративного мистецтва, велика заслуга Мечислава Павловського з Львова, чиї твори завжди викликають інтерес. Слід зазначити, що кілька сучасних різьбярів Львівщини та Закарпаття, таких як брати Одрехівські, Андрій Сухорський, Антон Фігель і Іван Барна, йдуть шляхом зближення з професіональною скульптурою у своїх статуарних роботах.

Місцеві характеристики українського народного мистецтва, про які йдеться, доповнюють його, роблять різноманітним і неповторним. У найкращих творах декоративного мистецтва вражає глибоке відчуття краси рідної землі, відображеної

засобами та мовою, а також тонким почуттям матеріалу, його пластичних чи кольорових характеристик. На зарубіжних виставках у Празі, Відені, Берліні, Парижі та Лондоні народне декоративне мистецтво України завжди викликало великий інтерес і пораду.

На Першій декаді української літератури і мистецтва 1936 року в Москві самобутні твори українських народних майстрів мали великий успіх. На Всесвітній виставці «Експо-67» у Монреалі чудові роботи умільців України прикрасили експозицію СРСР.

Сучасне народне декоративне мистецтво має важливе значення для культурного життя. На стан справ у цій важливій сфері національної культури все більше впливає турбота партії та держави про розвиток творчості народу. Збільшується кількість народних майстрів, з'являються талановиті молоді митці. Зараз у художньому виробництві працює 20 000 майстрів. Урядом Української РСР надано почесні звання найталановитішим людям. Вже тридцять народних художників отримали це звання. Найкращі твори купуються Художнім фондом республіки, музеями та іншими установами, а також демонструються на міжнародних, всесоюзних і республіканських виставках.

Наразі найцінніші творчі осередки перетворилися на цілі школи народного мистецтва, які постійно шукають нові способи використання своєї праці. Крім того, відкриваються спеціальні навчальні заклади. Допомога зростає для народних майстрів.

У наш час все частіше використовується творчість народних майстрів. За останні десятиліття ми бачимо тенденцію досягти виразності за рахунок елементів народного декору, глибоко національного за формою, у громадських і житлових будинках, в обладнанні приміщень, одязі та ін.

Так, кераміка зараз широко використовується для виготовлення декоративних виробів, таких як барани, іграшки, фляги та настінні тарілки, які є гідною окрасою сучасного побуту. У сучасній архітектурі художня кераміка використовується як декоративні панно та предмети інтер'єру, які часто походять

від народних орнаментів. Схожа тенденція розвивається в бік декоративних виробів у дерев'яному різьбленні.

Сьогодні важливим є розвиток мистецтва декоративних розписів, які використовуються в білих хатах майже всього півдня України. Крім того, було створено нову категорію розписів — орнаментальні малюнки на папері.

Народні майстри все частіше беруть участь у вирішенні складних художньо-архітектурних проектів. Останнім часом їхні твори стають стимулом для творчості професіоналів.

Аналіз дослідження теоретичних джерел дає можливість виявити ряд відомих дизайнерських рішень, що використовують прийоми народного мистецтва, а саме: серія килимів народної художниці УРСР Олени Кульчицької, лауреата Шевченківської премії, які виконані в сучасних формах, але закомпоновані та прикрашені відповідно до кращих традицій українського національного мистецтва; монументальне декоративне панно в Палаці піонерів і школярів у Києві, створене художниками Адою Рибачук і Володимиром Мельнич; декоративна тканина Дарницького шовкового комбінату в Києві, де з тактом використовуються силуети народної керамічної іграшки; або вироби з гутного скла майстра Мечислава Павловського з Львова; або серія художніх виробів до ювілею Т. Г. Шевченка від Київського заводу художнього скла, включаючи дерев'яну стелу на тему «О. Довбуш» ужгородського майстра Івана Барна, і багато іншого.

Новий тип килимів, тематичний, був створений групою народних майстрів і художників-професіоналів. Міцні творчі зв’язки існують між народними майстрами та майстрами фабрик, які виробляють посуд, сувеніри та інші вироби.

Існує багато подібних ситуацій і в інших республіках Радянського Союзу, особливо в республіках Прибалтики. Досвід братніх соціалістичних країн, особливо Польщі та Чехословаччини, також має багато цікавого.

Народне декоративне мистецтво стає все більш популярним у наш час. В епоху механізованого масового виробництва та стандартизації справжній твір народного майстра цінується лише тим, що він створений у унікальному стилі та несе на собі творчий характер народного умільця.

З цієї причини виникає сильний потяг як до результатів роботи народних митців, так і до самої творчості. Колекціонування також стає все більш популярним. Багато людей знають і хочуть створювати власні твори, стилізовані під відомі твори.

Українське радянське мистецтво процвітає на плодотворній основі соціалістичного реалізму. Народні майстри також працюють разом із художниками-професіоналами.

Ми раді відвідувати виставки народного мистецтва, де бачимо роботи народних майстрів, які є прямими продовжувачами національних традицій. У музеях народного декоративного мистецтва та етнографії та художнього промислу (Київ, Львів) та інших постійних зібраннях зберігаються багаті скарби з надбання, зібраного людьми протягом багатьох років.

Це справді національні багатства, які відбивають невмирущу пристрасть народу до прекрасного, життєдайного таланту творчості [2].

1.2. Аналіз науково-дослідної роботи етнографів та науковців

Багато дослідників і етнографів вивчали українське народне мистецтво, тому визначаємо кілька відомих імен, які внесли значний внесок у вивчення та дослідження українського народного мистецтва.

Рис.1.4. Петро Могила [1]

Петро Могила (1596-1647) - український політичний, церковний і освітній діяч молдавського походження. Архієпископ Київський і Галицький, український церковний і громадський діяч. Він зробив значний внесок у розвиток української культурної спадщини та українського православ'я, включаючи розвиток церковного мистецтва [3].

Рис.1.5. Володимир Гнатюк [2]

Український художник Володимир Гнатюк (1871-1919) вивчав і відтворював народну графіку, вишивку та інші форми народного мистецтва.
[4].

Рис.1.6. Наталя Кобринська [3]

Наталя Кобринська (1855-1920) — українська художниця та етнограф, яка жила з 1905 по 1980 рік. Вона глибоко вивчала народне мистецтво України, особливо народну живопис і вишивку [5].

Рис. 1.7. Михайло Драгоманов [4]

Михайло Драгоманов (1841-1895) був українським істориком, фольклористом і культурним діячем, який вивчав українську національну культуру та мистецтво [6].

Рис. 1.7. Асєєв Юрій Сергійович [5]

Асєєв Юрій Сергійович (1917-2005)- український архітектор, реставратор, мистецтвознавець, педагог. Лауреат Державної премії УРСР (1971)[1],Заслужений архітектор України (1991), почесний член Академії архітектури України (1992), дійсний член ICOMOS (Всесвітньої організації охорони пам'яток), «Праведник Бабиного Яру» (2001).

Асєєв Ю.С. є співавтором проєктів реставрації Кирилівської церкви у Києві, П'ятницької церкви, Борисоглібського собору, Успенського собору Єлецького монастиря в Чернігові (1944—1945), реконструкції Золотих воріт у Києві (1982). Автор понад 20 наукових реконструкцій пам'яток архітектури Київської Русі.

Опублікував 16 книг, монографій та альбомів, понад 260 статей з історії давньої архітектури та мистецтва України. Ю. С. Асєєв був дійсним членом Всесвітньої організації охорони пам'яток, був почесним членом Української академії архітектури (1992), доктором архітектури (1972), заслуженим архітектором України (1991), лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки (1971), членом Національної спілки архітекторів, членом комісії з відтворення видатних пам'яток історії та культури при Президентові України (1995) [7].

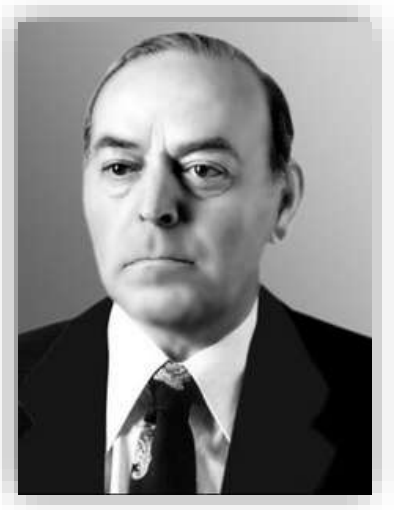

Рис. 1.7. Білецький Платон Олександрович *[6]*

Білецький Платон Олександрович (1922-1998)-український мистецтвознавець, художник, член НСХУ, педагог, професор (1969), доктор мистецтвознавства (1971), член-кореспондент Національної академії наук України (1995), академік АМУ (1997), лауреат Державної премії УРСР імені Тараса Шевченка(1982), нагороджений срібною медаллю АМ СРСР (1986), Заслужений діяч мистецтв України (1991)[3]. Автор понад 200 фундаментальних наукових праць, зокрема 15 монографій [8].

Платон Олександрович є автором відомої праці «Українське мистецтво другої половини XVII-XVIII століть». В українському мистецтві XVII—XVIII століть відбився пафос національно-визвольної боротьби. В цей час виробляються форми так званого українського бароко, своєрідність якого значною мірою обумовлена впливом національного фольклору. У книзі простежуються шляхи розвитку архітектури, образотворчого та прикладного мистецтв, розглядаються найзначніші пам’ятки тієї доби [9].

Рис. 1.7. Вечерський Віктор Васильович *[7]*

Вечерський Віктор Васильович *(1958)*-радянський, український архітектор, мистецтвознавець, діяч у сфері охорони культурної спадщини, заступник директора Департаменту культурної спадщини і культурних цінностей

Міністерства культури України (2011-2014), кандидат архітектури (2001), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (1998, 2007) [10].

Вечерський Віктор Васильович - автор книги «Українська дерев'яна архітектура». Видання знайомить читачів із шедеврами української дерев'яної архітектури. Дерево було найпоширенішим матеріалом, з якого предки сучасних українців не тільки зводили різноманітні будівлі, а й виготовляли все необхідне для життя. У них було особливе, дуже шанобливе ставлення до дерева як до матеріалу живого й одухотвореного, прихильного до людини. Зразки народного житлового будівництва, традиційні українські млини, сакральні пам'ятки, представлені на сторінках альбому, збудовані за допомогою найпростіших інструментів. Саме тому вони створюють враження рукотворної, майже скульптурної роботи й ніби бережуть тепло рук давніх майстрів. 2013 року група унікальних дерев’яних церков карпатського регіону України занесена до Списку Світової спадщини ЮНЕСКО [9].

Було проведено аналіз праць дослідників та вчених, які працювали у галузі українського народного мистецтва та архітектури і зробили значний внесок у вивчення та збереження цього мистецтва.

ПОРТРЕТ	ФІО	ЕПОХА	ДІЯЛЬНІСТЬ	ПРАЦІ
	Петро Могила	1596-1647	Розвиток українського православ'я, церковного мистетцтва, української культурної спадщини	Петро Могила залишив майже 20 творів церковно-теологічного, полемічного, просвітницького, філософського та моралізаторського характеру. Він автор та укладач книг «Євангеліє учительноє» (1616), «Анфологіон» (1636), «Евхологіон» (1646) тощо.
	Михайло Драгоманов	1841-1895	Етнограф, фольклорист, мовознавець, літературознавець, мистецтвознавець, перекладач та громадський діяч. Вивчав українську народну графіку,вишивку та інші твори мистетцтва.	• «Політичні пісні українського народу 18–19 ст.» (Частина перша, Розділ 1, 1883 – Частина перша, Розділ 2, 1885). • «Шевченко, українофіли і соціалізм» (1879)
	Наталя Кобринська	1855-1920	Письменниця, організаторка жіночого руху, засновниця організованого фемінізму в Україні. Особливо обстоювала жіночу освіту та періодику.	Створила першу феміністичну організацію («Товариство руських жінок», 1884), видала перший альманах на теми рівності («Перший вінок», 1887).
	Володимир Гнатюк	1871-1919	Етнограф, фольклорист, мовознавець, літературознавець, мистецтвознавець, перекладач та громадський діяч, член-кореспондент Петербурзької АН (1902), академік АН України (1924), член Чеського наукового товариства (1905), Празької та Віденської Академії наук.	• «Українські народні байки» (2 т.; 1916) • «Народні новели» (1917)
	Асєєв Юрій Сергійович	1917-2005	Архітектор, реставратор, мистецтвознавець, педагог. Лауреат Державної премії УРСР (1971), Заслужений архітектор України (1991), почесний член Академії архітектури України (1992), дійсний член ICOMOS (Всесвітньої організації охорони пам'яток), «Праведник Бабиного Яру» (2001).	• Орнаменти Софії Київської. – К., 1949; • Мистецтво Київської Русі. – К., 1989;
	Білецький Платон Олександрович	1922-1998	Мистецтвознавець, художник, член НСХУ, педагог, професор (1969), доктор мистецтвознавства (1971), член-кореспондент Національної академії наук України (1995), академік АМУ (1997), лауреат Державної премії УРСР імені Тараса Шевченка(1982), нагороджений срібною медаллю АМ СРСР (1986), Заслужений діяч мистецтв України (1991).	Автор понад 200 фундаментальних наукових праць, зокрема 15 монографій. • Українські народні картини «Козаки-Мамаї». Родовід, №16 - 1997 ст. 28-35.
	Вечерський Віктор Васильович	1958	Радянський, український архітектор, мистецтвознавець, діяч у сфері охорони культурної спадщини, заступник директора Департаменту культурної спадщини і культурних цінностей Міністерства культури України (2011-2014), кандидат архітектури (2001), лауреат Державної премії України в галузі архітектури (1998, 2007).	Автор понад 600 наукових публікацій, 40 наукових монографій та науково-популярних книжок, у тому числі: • Історико-культурні заповідники (К., 2011) • Історико-культурні заповідники: плани організації територій (К., 2011) • Українська дерев'яна архітектура (К., 2013)

Рис.1.8 Фундатори науково-дослідної роботи з питань української архітектури і мистецтва (авт. Гафарова Н.Ю.)

Висновки по Розділу 1

У результаті проведеного дослідження історичних основ та етапів розвитку архітектури та мистецтва інтер'єрів українського житла можна зробити висновок, що це не лише хронологічний наратив, а й важливий ключ до розуміння національної ідентичності та культурного багатства. Вивчення етапів розвитку дозволяє виявити взаємодію з історичними подіями, технічними інноваціями та соціокультурним контекстом, що формували архітектурні та дизайнерські рішення. Здобуті знання сприяють збереженню та відтворенню національних традицій у сучасних реаліях, а також впливають на сталість культурних цінностей в архітектурному середовищі.

Аналіз теоретичних праць з теми українського народного мистецтва вказує на його величезний потенціал у розумінні культурного багатства та національної спадщини. Здійснений аналіз дозволяє визначити ключові концепції, тенденції та важливі аспекти, які впливали на формування та розвиток національного мистецтва. Теоретичні джерела стають важливим інструментом для розкриття значущості народного мистецтва у формуванні культурної ідентичності, підтримки національних традицій та утвердження унікальності національної культури в світовому контексті. Проведений аналіз дозволяє вбачити унікальний внесок українського народного мистецтва у світову культурну спадщину та створює підґрунтя для подальших досліджень та збереження цінностей цього унікального явища.

РОЗДІЛ 2. ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ ЖИТЛОВОГО ІНТЕР'ЄРУ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

2.1. Досвід проєктування інтер'єрів сучасного українського житла.

Незважаючи на широкий спектр стильових напрямків в дизайні, сучасне українське житло зберігає культурні та традиційні цінності країни. Сучасне українське житло має такі характеристики:

Мінімалізм і функціональність. Багато сучасних українських інтер'єрів мають мінімалістичний дизайн, що означає максимальну функціональність і мінімальну кількість деталей. Це включає в себе сучасні меблі, які часто є модульними та мають багато місця для зберігання, що допомагає організувати простір.

Відкрите проєктування. Сучасні українські будинки все частіше мають великі відкриті простори: об'єднана кухня-вітальня, спальня-офіс тощо. Вони полегшують комунікацію між різними частинами житла та створюють відчуття простору та світлості.

Природне світло та його переваги. Використання природного світла є важливою характеристикою сучасних українських будинків. Великі вікна та віконні двері оптимізують освітлення в приміщенні. Крім того, сучасні технології, які роблять життя кращим, включають підігрів підлоги, системи кондиціювання повітря та інші функції.

Національна орнаментика та декор. Вишивка, національні мотиви в текстилі, килимах і дерев'яній різьбі є частиною сучасних українських інтер'єрів. Це сприяє створенню умов, які відображають культурну спадщину України.

Індивідуальність та автентичність. Сучасні українські інтер'єри все частіше стають більш унікальними та відображають смаки та стиль людей, які їх створюють. Додавання сувенірів, сімейних фотографій або особистих акценту допомагає зробити кімнату особливою.

Сучасні технології. У сучасних українських будинках використовуються сучасні технології, щоб зробити життя більш комфортним і безпечним. Розумний

дім, системи «розумного освітлення» та «розумного опалення», а також домофони та системи безпеки є частиною цього.

Аналіз досвіду проєктування показав, що дизайн інтер'єру може бути дуже різним, і вибір стилю залежить від вподобань мешканців і контексту будівлі. Далі наведені найкращі приклади рішень дизайну інтер'єру та умеблювання сучасного житла українців, з використанням елементів народного мистецтва.

Квартира «Мазанка», студія Махно, м. Київ, 2019 р.

Квартира Мазанка (рис.2.1) розташована в одній із висоток Києва з видом на Дніпро та в ній використовуються старовинні методи оздоблення. Мазанка — це слово, яке в українській мові означає невелику сільську хату з дерева, глини та очерету. Термін походить від слова «мазати», що означає «покрити щось шаром глини». Квартира Мазанка є місцем, де наші архітектори говорять про минуле.

Рис. 2.1. Інтер'єр квартири Мазанки, ракурс на обідній стіл [8]

Крім того, це призводить до покращення самобутності сучасного українського дизайну та української культури в цілому. Молода жінка, яка керує проєктом, поділяє думку про те, що дім є місцем сили. Вона обрала нашу студію, тому що вона хоче створити еко-житло, яке поєднує сучасні технології та

натуральні матеріали, витончено підкреслюючи кожен простір. Важливо створити атмосферу, яка відповідала б цим вимогам, і яка була б близькою та дорогою замовнику [11].

Рис. 2.2. Інтер'єр квартири Мазанки, фрагмент стіни з оздобленням *[8]*

Простір запроєктований так, щоб він був відкритим, але розділеним за темами, щоб враховувати улюблені заняття власника, такі як йога, танці та готування. Отже, була об'єднана кухня, вітальня та балкон, але за рахунок різних матеріалів і фактур залишився досить чіткий тематичний розподіл. Центром квартири є кухня. Рифлені шафи створюють ритм у просторі. Лампи-глечики врівноважують гранітний настільний острів, привертаючи увагу своєю грайливою зміною форми. Лінійки для кухні легкі та м'які.

Рис. 2.3. Інтер'єр квартири Мазанки, зона відпочинку [8]

Житлова зона є майже мистецьким об'єктом. Поверхня гіпсу на куполі нагадує поверхню глиняних хатин. Для досягнення бажаного обсягу стіни покривають спеціальним глиняним розчином. Саме рельєф створив елемент: коли матеріал висихає, він тріскає, утворюючи унікальні візерунки. У цьому випадку лампа «Очі», створена Махно, є головним глядачем такої сили природи. Загалом студія Махно створила все освітлення в квартирі, крім технічного. На обідньому столі встановлений світильник, виготовлений з лози [11].

Шале В Буковелі, дизайн студія «Aqulla Architecture», 2023 р.

Дизайн інтер'єру шале (рис. 2.4) лежить на основі західноукраїнських особливостях культури та побуту. Використання натуральних матеріалів таких як: дерево, вовна, кераміка роблять простір затишним та екологічним, а ось орнаменти показують нам що цей інтер'єр є українським.

Рис. 2.4. Інтер'єр шале, зона відпочинку [9]

За рахунок темного дерева, з якого побудоване шале, та яскравих акцентів в вигляді килима та скульптури глядач може відчувати етно мотиви, ніби відголосок в стару карпатську хату. Цей прийом вдало використаний дизайнерами та виступає головною особливістю проєкту.

Рис. 2.5. Інтер'єр шале, зона сходів [9]

Скульптура відіграє важливу роль в зоні сходів, так як являється акцентним елементом. Підсвітка доповнює та створює особливу атмосферу, що робить сходи не лише функціональним елементом інтер'єру а ще й арт простором в шале.

Рис. 2.6. Інтер'єр шале, ракурс на комин [9]

Дизайн квартири, архітектурне бюро Bureau X, Київ, Жк Метрополіс, 2023 р.

У вітальні привертають увагу орнаменти. Вони як ні що краще відображають настрій власників, які мріють бачити українське в своїй оселі.
В них закодовані імена власників та їх дітей, і головне - зв'язок між ними. Вони символізують єдність та безумовну підтримку один для одного: перша композиція орнаментів - імена власників - любов між жінкою та чоловіком, друга композиція - імена двох братів- братерська сила та взаємозв'язок.

Рис. 2.7. Інтер'єр квартири, вітальня [10]

І не менш важливий елемент - чарівна картина української художниці Ольги Гайдамака «Сонця знак» [12].

Рис. 2.8. Композиція орнаментів та картина Ольги Гайдамака «Сонця знак» [11]

Кухонні фасади невимушено прикрашають гілки кропу, що є невід'ємною частиною української традиційної кухні. Такі прийоми в сучасному українському дизайні інтер'єру роблять його особливим і надихаючим. Вони додають відчуття гармонії та створюють приємну атмосферу для власників квартири та їх гостей.

Рис. 2.9. Фасад кухні [12]

2.2. Методи досліджень проблем формування інтер’єрів житла на засадах регіоналізму

Дослідження проблем формування інтер'єрів житла на засадах регіоналізму включають в себе дослідження і аналіз культурних, історичних, етнічних і природних особливостей конкретного регіону з метою створення інтер'єрів, які відповідають духовній спадщині та специфіці цього регіону. Ось деякі методи дослідження, які можна застосовувати у цьому контексті:

1. Етнографічні дослідження: проведення польових досліджень для збору інформації про традиції, звичаї, матеріали, технології та предмети, що є характерними для конкретного регіону. Це може включати спостереження, інтерв'ю з місцевими жителями та архівне дослідження.
2. Історичний аналіз: вивчення історії регіону, включаючи етапи розвитку архітектури та дизайну інтер'єру. Це може допомогти виявити елементи, які були популярні в минулому та можуть бути використані для створення регіонального інтер'єру.
3. Географічні дослідження: вивчення природних особливостей регіону, таких як клімат, рельєф, природні ресурси. Ці фактори можуть впливати на вибір матеріалів, кольорів та структури для інтер'єру.

4. Архітектурний аналіз: дослідження архітектурних стилів та технік, що були традиційними для даного регіону. Це допоможе визначити архітектурні елементи, які можуть бути використані у дизайні інтер'єру.
5. Антропологічні дослідження: вивчення споживчих звичаїв та потреб місцевого населення, щоб врахувати їхні побажання та вимоги при створенні інтер'єру.
6. Сучасні технології та інновації: врахування сучасних технологій та інновацій у дизайні інтер'єру, але з врахуванням їхньої адаптації до регіональних особливостей.
7. Участь місцевого населення: залучення місцевих жителів до процесу створення інтер'єру, щоб забезпечити, що їхні потреби та побажання будуть враховані.

Використання цих методів дослідження допоможе створити інтер'єри, які відображають дух та культурні особливості конкретного регіону, сприяючи збереженню та розвитку регіональної ідентичності.

Сформувалося уявлення, що традиційне українське житло – це хата-мазанка з солом’яною стріхою та квітковим орнаментом на стінах. Це частково стереотип. Для півдня України, для зони лісостепу, притаманна присадкувата хата, як печериця, білі стіни, два віконечка у фасаді і солом'яна стріха (Рис. 2.10).

Рис. 2.10. Хата (середина XIX ст.) з с. Старокозаче Білгород-Дністровського р-ну Одеської обл. [13]

Для зони лісу, а це Полісся, Карпати, таке уявлення не має нічого спільного з реальністю. Там хату будували зі зрубу, часто відкритого, не біленого, або смугастого, як на Підгір'ї чи Бойківщині. Дах двосхилий чи чотирисхилий, нерідко покритий тесом, браницею (Рис.2.11). Якщо поставити поруч хату з Поділля чи з Одещини і хату з Бойківщини чи Полісся, то людина, що не заангажована до цієї теми, візуально знайде мало спільного. Але насправді спільне є, бо йдеться про етнічну традицію.

Рис. 2.11 Хата з розвиненим дахом з с. Либохора *Турківського р-ну Львівської обл.* [14]

Серце етнічної традиції в житлобудівництві – це організація інтер'єру та горизонтальне планування. Українське народне житло на всьому етнічному просторі розселення українців є надзвичайно одноманітним, це є яскравим свідченням етнокультурної єдності українського народу: від Закарпаття до Полісся, від крайньої точки на Волині до Харківщини чи Луганщини [13].

Одноманітність полягає передусім в плануванні, коли справа чи зліва при вході в хату розміщується піч. З іншого боку – мисник, по діагоналі від печі стоїть стіл і лави розходяться. І навпроти печі біля причілкової стіни є піл – місце для спання. Опалювальний пристрій – це вариста піч (Рис. 2.12). Невеликий виняток – лише на Лемківщині устя печі орієнтується не до чільної стіни, а до причілкової.

Рис. 2.12. Розписана піч.1925 р., Чернігівщина, фото Оксана Косміна [15]

Коротко розглянемо формування інтер’єрів житла на засадах кожного регіону України. Не потрібно ставити ці цифри, просто поставити підрозділи, не виділяючи їх серед тексту.

1. Полтавщина

Інтер’єр полтавського житла був типовим для лівобережних районів України. За традицією піч у полтавському житлі розміщувалася в кутку біля вхідних дверей, відкрита шафка для посуду (“поличка”) – в протилежному кутку біля дверей. У

найбільш світлому місці в будинку – під вікнами несучої стіни проти печі – ставили широку масивну лаву. На лаві встановлювали кужіль з прядивом; сидячи на лавці, шили і вишивали, а на свята садили почесних гостей[15].

Рис. 2.13. Інтер'єр житла, с. Покровська Багачка колишнього Хорольського повіту Полтавської губернії, тепер Хорольського району Полтавської області [14]

Полтавського будинку вирізнявся тим, що мав поперечна балка. Білена стеля була навхрест поділена балками які не білили, а вишукано прикрашали контурним або тригранним різьбленням. Також балках вирізали культові обереги (хрест, солярні знаки – кола тощо), іноді дату зведення будинку та прізвище господаря.

Типовим елементом декору в інтер'єрі були кронштейни, які були прикрашені контурним різьбленням, також вони мали незвичайну форму, схожу на кінську голову, тому в народі називалися "конячками". Хату прикрашали рушниками, вишиті тамбурний швом. В свята такими святковими рушниками прикрашали стіни хати.

Рис. 2.14. Рушник "Дерево життя", кін. XIX-поч. XXст.,Полтавська. обл.,Гадяцький район, бавовняне полотно ,тамбурний шов [15]

2. Київщина

За загально українською традицією, піч у київському будинку розміщували в кутку біля вхідних дверей. У протилежному кутку на традиційному місці відкритих полиць встановлювали засклену шафу. Під вікнами чільної стіни будинку навпроти печі на місці традиційної широкої лави розміщували переносну лавку (“канапа”). Належність київського інтер’єру до житла правобережних районів Дніпра свідчила форма димовивідного пристрою (труби) печі, який спирається на стовпчик, нависаючи над пічкою [15].

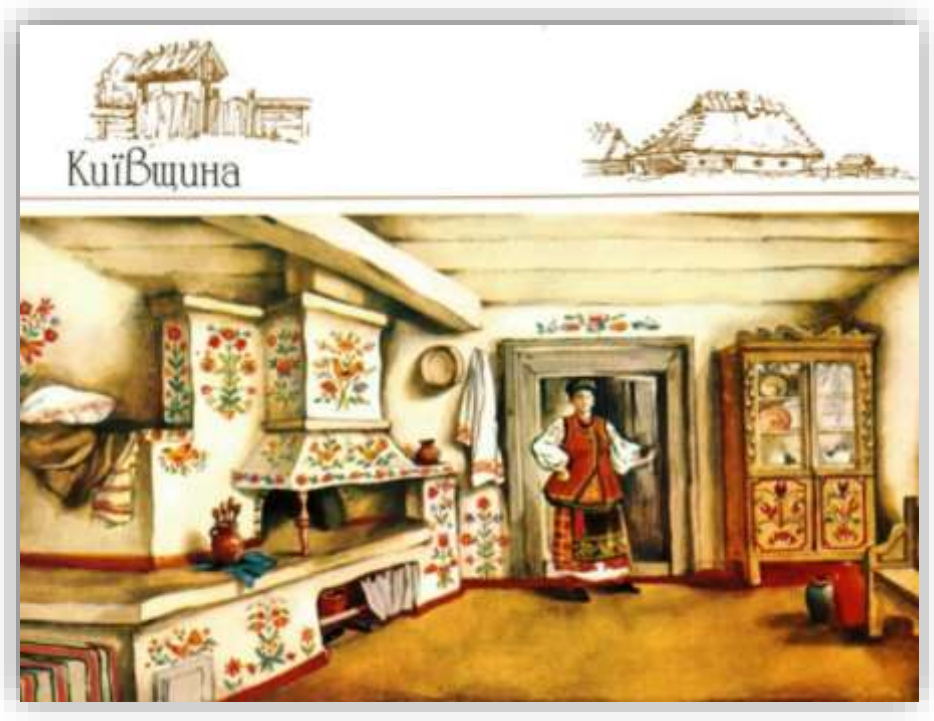

Рис 2.15 Інтер'єр житла, с. Кам'янка колишнього Черкаського повіту Київської губернії, нині м. Кам'янка Кам'янського району Черкаської області [16]

Інтер'єр житла щедро прикрашався розписом, для якого використовували мінеральні, рослинні а пізніше анілінові барвники. Прикрашалася піч, стрічкою квіткового орнаменту підкреслювалася профільні виступи печі. В орнаменти вводилися фольклорні сюжети тварин: півні, галки, сороки.

3. Південь України

Інтер'єр житла південних районів України успадкував загальноприйняті в українській традиції прийоми розташування печі в кутку біля вхідних дверей, шафи для посуду в протилежному кутку і лавки під вікнами опорної стіни хати, відрізняючись формою труби печі: піч мала закритий стінками «припічок» (виступ у печі для лежання). В інтер'єрі петриківської хати розписували стелю, підвищену частину стіни, особливо розкішно орнаментували димохід печі. У його композиційну структуру на початку XX століття органічно увійшли елементи класичної архітектури – колонки, карнизи, фігурні декоративні арки. Карнизи прикрашали мальовничим орнаментом у вигляді рослинного сюжету – "бігунчика",

“бігунків”, або кольоровими смугами. “Вази”, “букети”, “квіти” і “гілочки” заповнювали площини труби між колонками [15].

Рис. 2.16. Інтер’єр житла, с. Петриківка колишнього Новомосковського повіту Катеринославської губернії, тепер Петриківського району Дніпропетровської області [17]

Петриківський розпис був дуже поширений на півдні України, бо походить із с. Петриківка. Техніка виконання не дуже легка, тому вмілих малювальниць запрошували в інші села щоб ті займалися розписом.

Для розпису використовували спеціальні пензлики «кошачки» із шерсті кота та стебла рогози. За допомогою них створювалися пишні рослинно-орнаментальні композиції, а фарби виготовляли домашнім способом із трав, листя і ягід. Використовували також і природні барвники – кольорову глини, вохру, сажу і крейду.

Рис 2.17 Піч розписана петриківським розписом [18]

4. Поділля

Особливі риси подільському інтер'єру надавало декоративно-художнє оформлення його архітектурно-конструктивних елементів і прикладних речей домашнього начиння.

Рис. 2.18. Інтер'єр житла, с. Сказинці колишнього Могилівського повіту Подільської губернії, тепер Могилів-Подільського району Вінницької області [19]

Любов жінок Поділля до живопису виявлялася в багатобарвних настінних розписах, якими прикрашали інтер'єр. Особливої уваги приділялося декоративному оформленню печі. Всі її елементи – комин, профільні карнизи, "щелепи" і навіть заслінка – розписувалися ("малювалися") кольоровими глинами. Прикрашалися розписом також стіни і вікна. Святковості інтер'єру надавали писані по білому та жовто-вохристому фону миски, які виставляли напоказ у шафі, а також паперові прикраси – "витинанки", які кріпили на балку.

Ткані рядна на ліжку, довгі, прикрашені кольоровими смужками килимки ("налавники"), двоколірна червоно-чорна вишивка сорочки і чорна в кольорову смужку ткана «горбатка» доповнювали багатобарвність інтер'єру подільської будинку [15].

Рис. 2.19. Настінний розпис, с. Паланка, Вінничина. Фото Констянтина Широцького [20]

5. Полісся

В інтер'єрі віддалених районів Волинського Полісся майже до початку XX століття збереглися багато архаїчних елементів. Наслідуючи загальноукраїнську

традицію розташування, піч розміщували в кутку біля вхідних дверей, полиці – відкрита шафа (“мисник”) в протилежному кутку біля входу, лавку під вікнами чільної стіни, а спальне місце (“піл”) безпосередньо біля печі вздовж тильної стіни з люлькою над ним. У хатах збереглися такі елементи, як спеціальний димовідвідний прилад (“світець”, “посвіт”), який кріпився під отвором стелі над лучиною. Архаїчною була і форма печі (“курна піч”), дим від якої виходив одразу в будинок, через що закопчені стіни нічим не прикрашалися. Характеру курної печі відповідав темний, так званий “димний” керамічний посуд (“горщики”, “глечики”, “гладущики”). Всі дерев’яні предмети побуту – посуд, знаряддя праці також були наділені рисами архаїчної простоти.

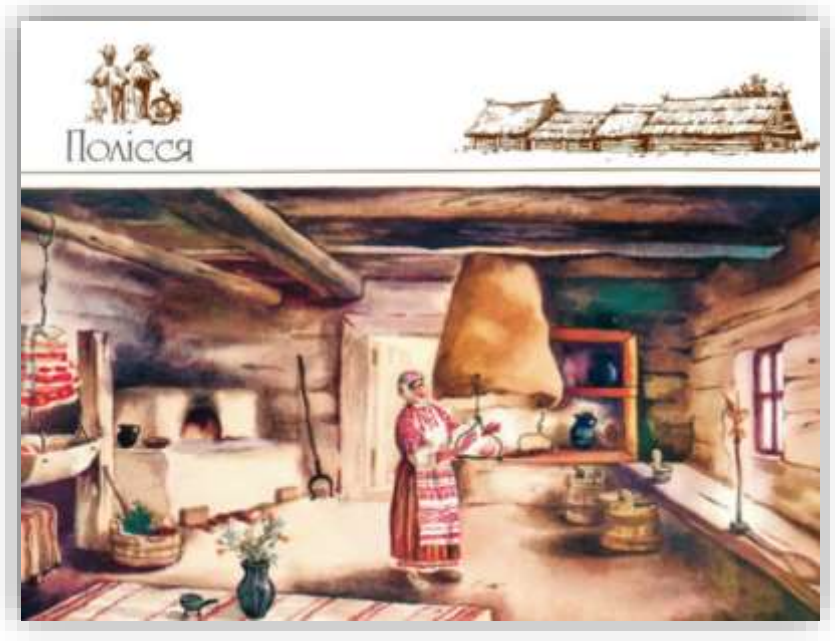

Рис. 2.20. Інтер’єр житла, с. Сварицевичі колишнього Рівенського повіту Волинської губернії, тепер Дубровицького району Рівненської області ***[21]***

Яскраво-біле полотно з тканинним орнаментом сорочки, головний убір жінки (“намітка”) і зібрана спідниця у вертикальну смужку – складові частини жіночого святкового вбрання – контрастно виділялися на тлі темних зрубних стін [15].

6. Бойківщина

Характерною особливістю житла бойків (етнографічної групи українського народу), як і лемків, було об’єднання під загальним чотирисхилим дахом житлового приміщення з рядом господарських – сіньми, коморою, стайнею, сараєм, навісом. На відмінну від лемківської довгої хати, житлова частина у бойків займала у забудові не крайнє, а середнє положення, мала два або три вікна в передній “фронтовій” стіні споруди, уздовж тильних і бічних стін під спуском даху обладнали господарські прибудови.

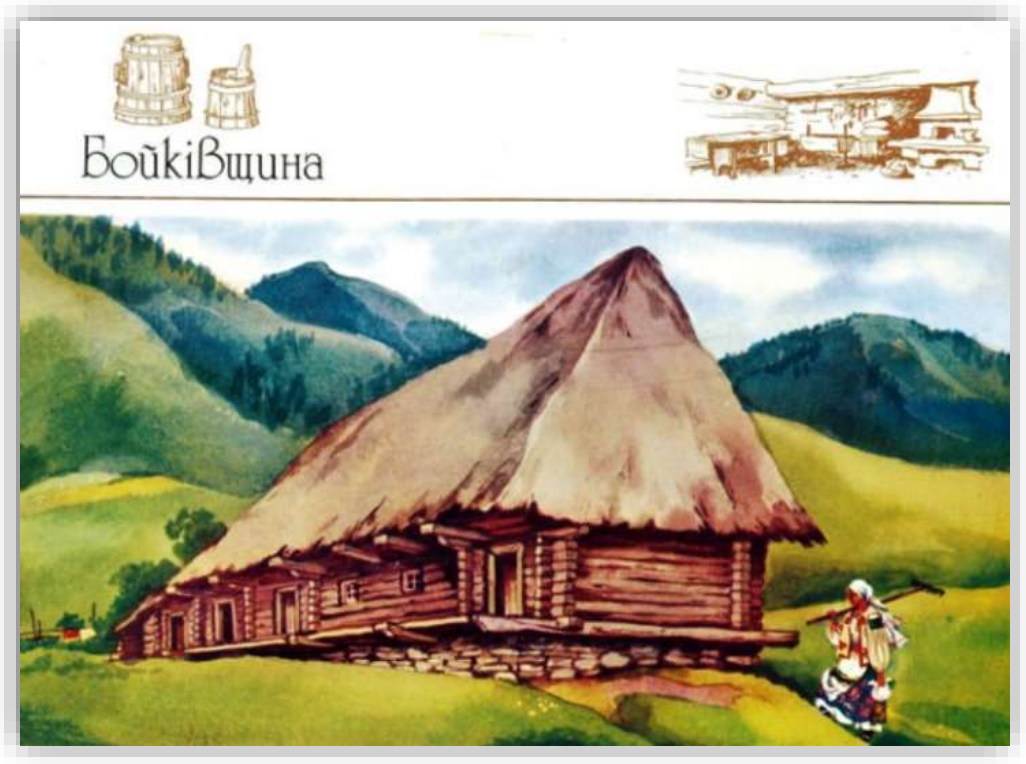

Рис. 2.21. Житловий комплекс, с. Верхні Ворота, тепер Воловецького району Закарпатської області [22]

Прямовисний чотирисхилий солом’яний дах, висота якого більш ніж утричі перевищувала висоту стін, пропорційно врівноважувався витягнутим уздовж чільним фасадом. Горизонтальний ритм гребеню прямовисного даху повторювали

горизонтальні вінці (“обаполи”) зрубної стіни і лінія піднятої над землею підлоги відкритої галереї (“міст”, “лавочки”, “передвікна”, “пристінки”).

Архітектура народного житла бойків – верховинців була майже позбавлена декоративних прикрас, яким були властиві прикраса гуцульського будинку, відрізнялася простотою і лаконічністю форм [15].

7. Лемківщина

Інтер’єр лемківського житла вирізнявся передусім напрямком отворів (“щелеп”) печі, де палили, куди ставили горщики для приготування їжі та випікали хліб. Тільки у лемків отвори печі орієнтували не так на лицьову, як це було згідно з українською традицією, а на бічну стіну. Таке розташування отворів печі зумовило ряд специфічних особливостей інтер’єру житла. Ліжко хоча і розміщувалася на традиційному місці біля тильної стіни, але вже на деякій відстані від печі, не впритул до неї. Вільна робоча площа перед піччю освітлювалася з вікна, яке обладнали в тильній стіні хати. Специфічно видовженої форми набув також і підвісний над лежанкою перед отворами печі камін (“цівка”).

Рис. 2.22. Інтер’єр житла. Тепер с. Кострина Великоберезнянського району Закарпатської області [23]

Почесним в лемківської хаті було місце біля столу (“стільця”), який покривався скатертиною (“обрусом”). До коротких сторін столу ставили переносні невеликі лавочки.

У верхній частині бічної стіни, яка мала два вікна, розміщували образи (“боги”), яскраво-декоративні, написані синьо-червоним пишним рослинним орнаментом по білому тлу тарілки і народні картини. Гармонійно поєднувалися білий і синій кольори традиційного святкового лемківського наряду зі стриманим колірним декором інтер’єру житла [15].

8. Гуцульщина

Гуцульські житла мали розташування кухонної печі в кутку між дверима і тильними стінами будинку біля вхідних дверей. Загальноукраїнською ознакою було й те, що у гуцулів отвір печі, де палили, куди ставили горщики для приготування їжі та випікали хліб, завжди була звернена до фасадної стіни.

Традиційним було також розміщення ліжка з жердиною і колискою над нею біля печі вздовж тильної стіни хати, полиці для посуду в кутку між сіньми і головними стінами, а лавки – під вікнами.

Рис. 2.23. Інтер'єр житла. Присілок с. Космач, тепер Косівського району Івано-Франківської області [24]

Разом з тим інтер'єр гуцульського житла вражав неповторністю та художньою вишуканістю декоративно-художніх способів оформлення, багатством колірних поєднань. Кожен з його елементів – піч, балки, жердини, полиці для посуду, костюми, побутова тканина, побутові предмети – свідчив про виняткову працездатності гуцулів, їх любові до орнаментації, різнокольорових і різнофактурних поєднань. Заможні господарі викладали печі купленим мальованим кахлем. Сюжетно-орнаментальна розробка кожного кахлю являє собою художньо виражені фрагменти традиційно-побутового життя гуцулів: сімейні та календарні свята, художні смаки, види художніх промислів, культові споруди, обереги та символічні зображення тощо.

Рис. 2.24. Косівська піч [25]

Значення оберега мав різьблений орнаментальний декор, яким прикрашалася балка, вхідні двері та меблі. Згідно з традиційними уявленнями гуцулів, прикрашені відповідними орнаментальними композиціями предмети набували

магічної силу, яка оберігала людей від ворожих та шкідливих сил і сприяла благополуччю родини.

Тепло-коричневі тони побутової саморобної тканини “верет”, “бесаг”, “покрівці” поєднувалися з яскравими жовтогарячими барвами тканин запасок (“пилок”), вишивкою сорочок та рушників та аплікацією шкірно-хутряних елементів гуцульської одягу.

Рис. 2.25. Тканина верета, 1965, автор Герасимович Г.Ю [26]

9. Слобожанщина

Будівельна культура Слобожанщини поєднувала в собі традиції народної архітектури, що привозили переселенці з Правобережної і Лівобережної України, але водночас перебувала у безпосередній залежності від місцевих природніх ресурсів.

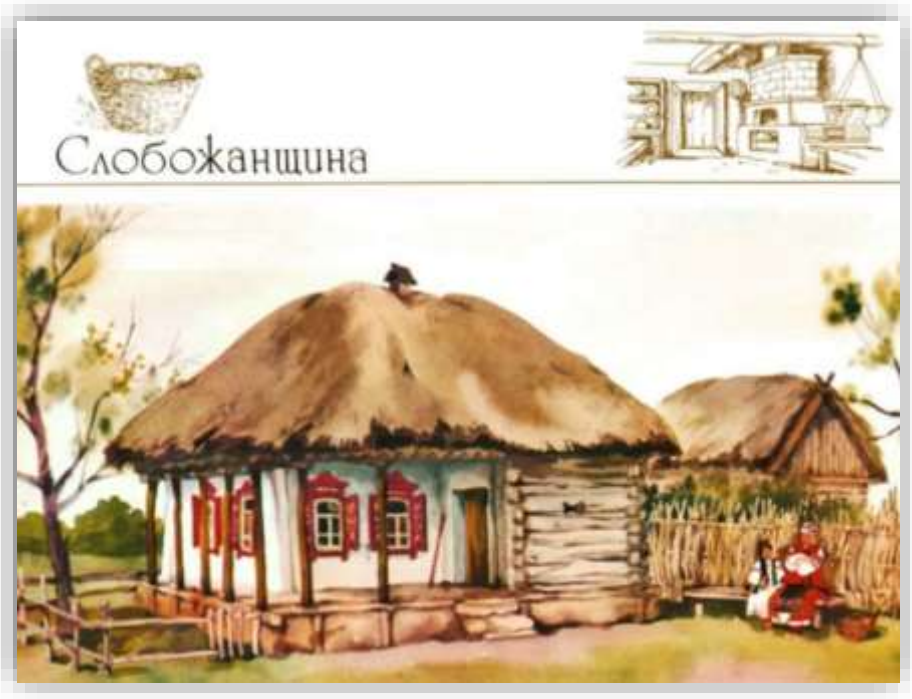

Рис. 2.26. Житловий комплекс, с. Новоохтирка колишнього Старобільського повіту Харківської губернії, тепер Новоайдарського району Луганської області [27]

За планом хати були чотиридільні (хата-хатина-сіни-комора). Додаткове житлове приміщення представляє собою кухню-столову. Таке розділення стало можливим завдяки особливій конструкції печі, що займає площу обох приміщень і є фактично простінком між ними. Опалюється піч з «кухні», але обігріває дві кімнати [16].

На території Слобожанщини розташовувалося чи не найбільше іконописних осередків в порівнянні з рештою етнографічних зон України. Тому інтер'єр був завжди прикрашений іконами найкращих майстрів Старобільської монастирської майстерні.

Рис. 2.27. Покуть слобідської хати [28]

Особливе місце серед традиційних народних ремесел Слобожанщини займає кролевецьке ткацтво, яке характеризується тканням, що не повторюється в інших районах країни, з чіткою системою орнаментально-композиційного декорування. Для кролевецького рушника є характерним поєднання білого й червоного кольорів. На білому, рідше червоному тлі між густо червоними паралельними смугами ткався багатий орнамент. Одні рушники заткані суцільними візерунками, на інших — вони є густішими. Старовинні рушники суцільно заткані візерунками. Це було тло, а орнамент на ньому створювали незаткані білі прямокутники, розташовані ланцюжком, то врозсип, то зірчасто рівні й паралельні лінії. Ткачі передавали навколишній світ за допомогою умовних знаків: прямою горизонталлю – землю, хвилястою – воду, хрестом – вогонь. Основний орнамент Кролевця – мотив дерева-квітки. Це один із найулюбленіших мотивів у світовій художньо-поетичній творчості.

Рис. 2.28. Рушник тканий кролевецький, автори Пелипенко Марина / Шара Єлизавета [29]

Підсумовуючи все вище сказане хочеться сказати що формування інтер’єру українська хата в усіх регіонах України було схожим та злагодженим. У кожному регіоні хата уособлювала світогляд та переконання наших предків. Вона була не просто місцем де жили люди, це було дійсно родинний осередок, особливий мікросвіт зі своїми особливостями та сформованими традиціями, звичаями та правилами.

Висновки по Розділу 2

У ході дослідження досвіду проєктування інтер'єрів та умеблювання сучасного житла за залученням творів народного мистецтва стає очевидним, що цей підхід є не лише модним трендом, але і важливим кроком у збереженні та вдосконаленні національної культурної спадщини. Використання народних мотивів у сучасному дизайні дозволяє створювати унікальні, персоналізовані простори, які не тільки вражають естетично, але й зберігають зв'язок із традиціями та історією. Це також сприяє підтримці та розвитку народних ремесел, їхнього виробництва та популяризації серед сучасного споживача. Досвід використання елементів народного мистецтва у дизайні інтер'єрів вказує на необхідність

інтеграції традицій у сучасні реалії для створення гармонійних та унікальних просторів.

Дослідження проблем формування інтер'єрів житла на засадах регіоналізму дозволяє виявити важливі аспекти взаємодії місцевого та загального в архітектурі та дизайні. Регіоналізм як принцип орієнтації на місцеві особливості, культурні та історичні контексти стає ключовим фактором у створенні просторів, які відображають ідентичність та дух певного регіону. Однак, виявляються труднощі в узгодженні стандартів та вимог загальних для всієї країни з унікальністю регіональних особливостей. Вирішення цих проблем вимагає збалансованого підходу, де збереження ідентичності регіону поєднується з урахуванням сучасних технологій та тенденцій. Дослідження питань регіоналізму в інтер'єрному дизайні є актуальним завданням, оскільки воно визначає способи взаємодії між традицією та сучасністю у створенні житлових просторів.

РОЗДІЛ 3. НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО-ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТЛА

3.1. Властивості формування житла з використанням творів народного мистецтва

Українське народне мистецтво стає джерелом натхнення для архітекторів і дизайнерів, їхні рішення враховують традиційні елементи при створенні сучасних житлових просторів. Такий підхід сприяє збереженню культурної спадщини та формує унікальний, відмінний від інших, вигляд житла.

Українське народне мистецтво виявляється в різноманітних творах, які не лише прикрашають наше оточення, а й впливають на формування житла та його властивості. Однією з найвизначніших рис українського народного мистецтва є використання символіки та орнаментики, що мають глибокий сакральний сенс. Такі елементи виявляються на традиційних різьблених меблях, облицювальних матеріалах і навіть на керамічних прикрасах. Це додає житловому простору особливий характер та виражає національну ідентичність.

Крім того, властивості формування житла пов'язані із застосуванням різноманітних традиційних технік та матеріалів. Наприклад, в дерев'яному будівництві використовуються традиційні техніки різьблення та розпису, що надають будинкам неповторний вигляд. Ткацтво та вишивка також впливають на оформлення інтер'єру, додаючи йому теплоти та затишку [17].

На початку 20-го століття дизайн інтер'єру в Україні переживав період трансформацій та впливу різних стилів, які відображали сучасні тенденції та соціокультурні зміни. Основними характеристиками цього періоду були взаємодія традиційного українського стилю з елементами західної моди та впливом архітектурного ренесансу.

Таблиця (рис. 3.1) яскраво демонструє нам формування українського дизайну інтер'єру кін.19-поч.20 ст. Національний стиль продовжував використовувати традиційні елементи української архітектури та народного мистецтва. Зокрема, характерними були різьблені дерев'яні елементи, вишивка, народні орнаменти та

кераміка. Такий дизайн надавав інтер'єру українську ідентичність та теплоту. Вплив архітектурного ренесансу проявлявся у використанні класичних форм, карнизів, колон та аркових конструкцій. Це було пов'язано із загальними тенденціями того часу в Європі [18].

РЕГІОН	ЗОБРАЖЕННЯ	КОРОТКІ ОСОБЛИВОСТІ
ПОЛТАВЩИНА		• будинок вирізняється поперечною балкою; • культові обереги(хрест, солярні знаки); • кронштейн як елемент декору; • декоративні рушники, вишиті тамбурним швом.
КИЇВЩИНА		• щедрий розпис в інтер'єрі; • використання заскленних шаф.
ПІВДЕНЬ УКРАЇНИ		• розпис стелі петриківським розписом; • карнизи прикрашені орнаментами.
ПОДІЛЛЯ		• розпис печі кольоровою глиною; • килими з кольоровими смужками.
ПОЛІССЯ		• використання спеціального димовивідного приладу "світацю", "посвіту"; • використання "курної печі"
ЛЕМКІВЩИНА		• отвір печі виходить на бічну стіну; • розписані тарілки, які стояли на мисниці.
ГУЦУЛЬЩИНА		• отвір печі виведений до фасадної стіни; • багате декоративне оздоблення інтер'єру; • піч викладена кахлем.

Рис. 3.1. Властивості формування українського дизайну інтер'єру кін. 19-поч.20 ст. (авт. Гафарова Н.Ю.)

3.2. Особливості формування інтер’єрів, умеблювання та оздоблення сучасного українського житла

Сучасний дизайн інтер’єру об'єднує традиційні українські елементи з сучасними дизайнерськими підходами (рис.3.2). Цей стиль відзначається гармонійним поєднанням національної культурної спадщини та сучасних зручностей.

В українському дизайні інтер’єру часто використовуються традиційні українські кольори, такі як глибокий червоний, темний синій, та відтінки природних кольорів. Вишивки, народний текстиль, за допомогою яких можна створити затишну атмосферу. Дерев'яні вироби та меблі, оздоблені різьбленнями та традиційними орнаментами, є невід'ємною частиною традиційного українського житла, адже це підкреслює зв’язок із природою та приміщення органічно вписується в навколишнє середовище.

Українське житло сучасної епохи вдало поєднує в собі багатовікові традиції та сучасні дизайнерські рішення, створюючи особливий зв'язок між старовинними елементами та новаторськими підходами. Сучасний інтер'єр українського житла, з одного боку, прагне зберегти автентичність та національний колорит, а з іншого - впроваджує елементи функціональності та мінімалізму.

Відзначається, що багато реставрованих чи переоснащених будинків зберігають старовинні дерев'яні балки, різьблені порти та архітектурні деталі, які стали частиною інтер'єру. Це створює атмосферу, що відзначається естетикою минулого, але з інноваційним підходом до їх використання.

Сучасні технології і матеріали поєднуються з традиційними ремеслами та ручною роботою, дозволяючи створити інтер'єр, який відображає спадщину та водночас адаптований до потреб і зручностей сучасного життя. Наприклад, дерев'яні меблі можуть бути виготовлені за традиційними методами, але мати сучасний дизайн та функціональність.

Цей особливий зв'язок між сучасністю та минулим в українському інтер'єрі є не тільки естетичним вираженням культурної спадщини, але і своєрідним

об'єднанням духу та прогресу. Сучасне українське житло виступає своєрідним містом між традиціями і інноваціями, де кожен елемент інтер'єру переплітається з історією, створюючи неповторну атмосферу злагоди та вдумливого поєднання старовини і сучасності.

МІСТО, АВТОР,РІК	ЗОБРАЖЕННЯ	ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ
м.Київ, студія Махно, 2019 р.	 	• "мазані" стіни, як повернення до минулого; • солом'яні, ротангові елементи інтер'єру; • дерев'яні поверхні, меблі.
с.Буковель, дизайн студія «Aqulla Architecture», 2023 р.	 	• наявність великої кількості дерева, як оздоблювального матеріала; • використання килимів та тестилю в традиційних національних орнаментах; • скульптури та інші твори мистетцва з етно мотивами.
м.Київ, дизайн квартири, архітектурне бюро Bureau X, Жк Метрополіс, 2023 р.	 	• використання народних орнаментів; • наявність в інтер'єрі символів, що асоціюються з українською культурою та побутом.

Рис. 3.2. Властивості формування сучасного українського дизайну інтер'єру (авт. Гафарова Н.Ю.)

Висновки по Розділу 3

Дослідження властивостей формування житла з використанням творів народного мистецтва вказує на значущий внесок культурної спадщини в сучасну архітектуру та дизайн інтер'єру. Використання традиційних технік, орнаментів та мотивів не лише зберігає зв'язок із минулим, але й створює унікальні та особисті простори для сучасних жителів. Такий підхід дозволяє будинкам стати не лише

функціональними місцями проживання, але й втіленням культурної ідентичності та національної гордості. Результати дослідження підтверджують важливість врахування та використання елементів народного мистецтва у формуванні не лише зовнішнього вигляду, але й внутрішнього середовища житла.

Проведений аналіз особливостей формування інтер'єрів, умеблювання та оздоблення сучасного українського житла дозволяє визначити динамічний розвиток та творчий підхід до створення просторів для життя. Сучасне українське житло вражає різноманіттям стилів, де традиційні національні елементи часто поєднуються зі сучасними тенденціями. Використання новітніх технологій та матеріалів, адаптація функціональних рішень до потреб сучасного життя, а також творчий експеримент у виборі декоративних елементів формують інтер'єри, які не лише відповідають сучасним стандартам зручності, але й є виразом індивідуальності та стилю мешканців. Такий підхід до оформлення житла свідчить про те, що сучасні українські дизайнери та архітекти успішно поєднують спадщину минулого з потребами та тенденціями сьогодення, створюючи унікальні та вражаючі простори для життя.

РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТУВАННЯ ЖИТЛОВОГО ІНТЕР'ЄРУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРИЙОМІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО БУДИНКУ

4.1. Умови та завдання на проєктування

Об'єктом проєктування українського житла став будинок площею 375м^2, автором якого є Balbek Bureau, побудований в 2021 р. Він знаходиться в селі Старі Петрівці, Вишгородського району Київської області.

Саме місце розташування проєктованого будинку (рис.4.1) це місце, де сходяться природа та комфортне, спокійне життя. Ідеальне місце для сімейного та заміського проживання. Село має всю необхідну інфраструктуру: магазини, аптеки, кав'ярні, дитсадок та школи. Траса, яка проходить через весь населений пункт, з'єднує Старі Петрівці із столицею, це забезпечує швидку мобільність між роботою в офісі та комфортним життям за шумним та динамічним містом.

Рис. 4.1. Ситуаційна схема, с. Старі Петрівці

Будинок має 2 поверхи, побудований по технології зруб. Центральна частина об'єкту має атріум із комином, який являється акцентним елементом в вітальні.

Симетрично з права та зліва від входу сходи на другий поверх, символічно адже розділяють зону батьків та дітей (рис. 4.2).

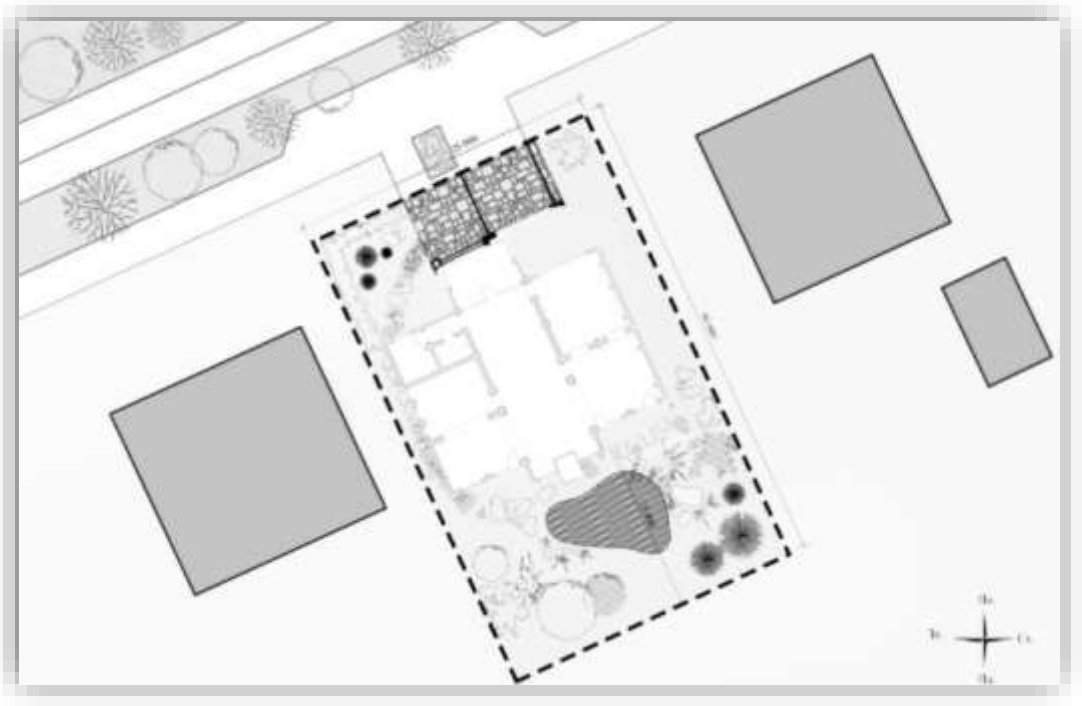

Рис. 4.2. Генеральний план, с. Старі Петрівці

Головним завдання проєктування дизайну інтер'єру з використанням творів народного мистецтва стало:

- Зберегти концепцію будинку-зрубу, запроєктувати новий дизайн так, щоб він вписувався в головну концепцію будинку;
- Нерозривність дизайну із природою, адже сучасний дизайн інтер'єру з використанням творів народного мистецтва передбачає використання етно-елементів, що в свою чергу тісно пов'язані з природніми мотивами;
- Передбачити екологічність проєкту, без зайвого використання штучних елементів дизайну та декору.

Формування зовнішнього вигляду житла

Двоповерховий зруб за містом представляє собою чарівну будівлю, що вражає своєю зовнішністю і впливає на атмосферу оточуючого ландшафту

(рис.4.3). Зроблений із круглих, оброблених дерев'яних брусків, він виглядає міцно і натхненно.

Рис. 4.3. Зовнішній вигляд зрубу, с. Старі Петрівці

По всій площі зрубу вибудовані великі, високі вікна, що сприяють великому проникненню природного світла та створюють відчуття простору всередині. Великі вікна також пропонують захоплюючий погляд на природу навколо будинку.

Фасад прикрашають теплі відтінки дерева, які створюють природний і гармонійний вигляд. Великий гойдалковий майданчик та відкрита веранда додані до фасаду, надаючи можливість власникам насолоджуватися свіжим повітрям та природою. Спокійна атмосфера і відчуття відсутності міської динаміки роблять цей двоповерховий зруб ідеальним вибором для відпочинку та життя.

Загальна площа будинку становить 375 м^2.

Експлікація приміщень першого поверху:

1. Кухня
2. Вітальня
3. Обідня зона

4. Вхідна зона
5. Зала кінотеатр
6. Туалет гостьовий
7. Кабінет
8. Комора

Експлікація приміщень другого поверху:

1. Дитяча 1
2. Дитяча 2
3. Спальня
4. Санвузол 1
5. Санвузол 2
6. Гардеробна
7. Хол

Дизайн інтер'єру з елементами народного мистецтва розроблявся в обідні зоні 40,5 м^2, кухні 25 м^2 першого поверху (рис.4.4), та спальні 32 м^2 на другому поверсі (рис.4.5).

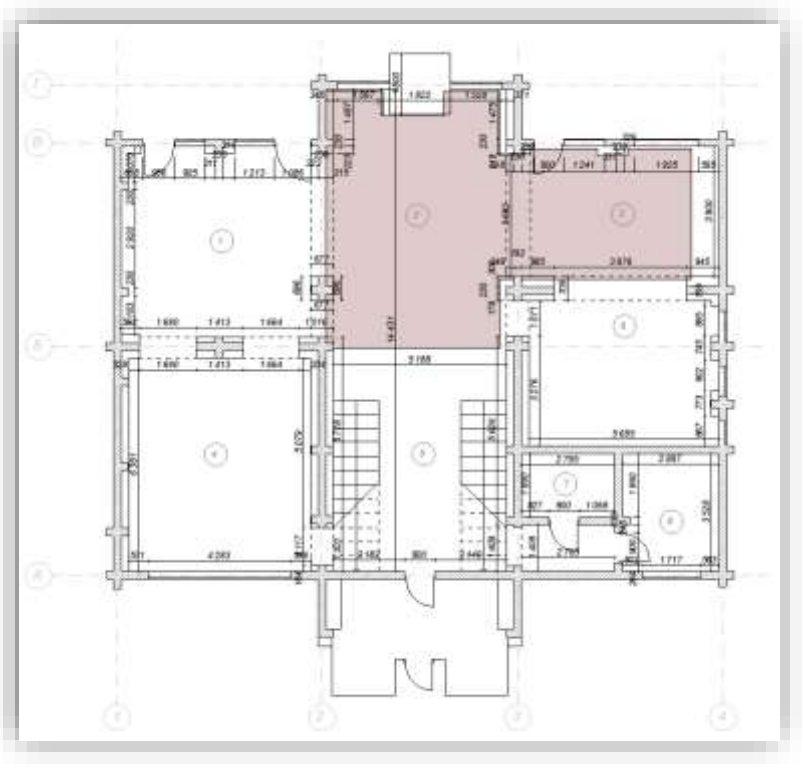

Рис. 4.4. Обмірний план 1-го поверху

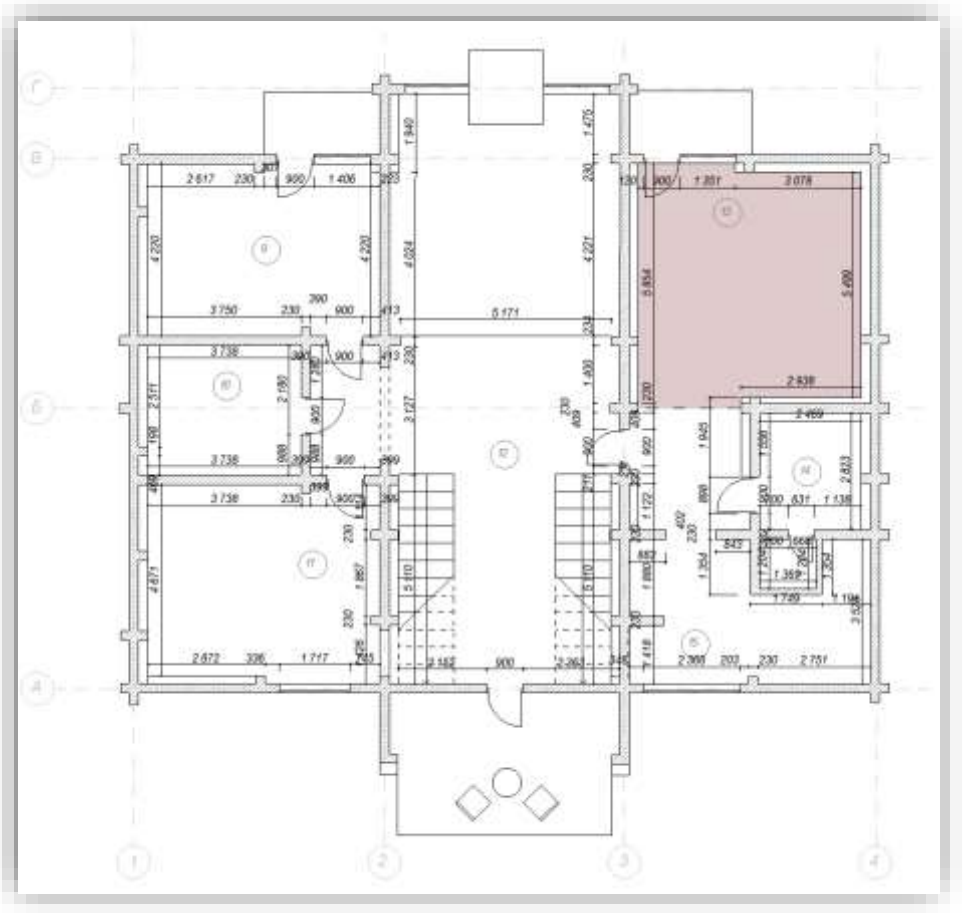

Рис. 4.5. Обмірний план 2-го поверху

4.2. Проєктні рішення інтер'єрів приміщень приватного житлового будинку з використанням народних українських мотивів

Функціональне зонування будинку

Проєктований будинок поділений на зони, які ергономічно правильно та логічно поєднані між собою, забезпечуючи жителям комфортне проживання.

Центральний простір будинку відкривається вхідною зоною, де розташовані дві сходові клітини - одна ліворуч, інша праворуч. Ці сходи ведуть на другий поверх будинку, створюючи доступ до приватних зон. Справа від входу розташовані гостьовий туалет і гардероб, що надає можливість комфортного розташування відвідувачів. Гардероб оснащений необхідними зручностями для зберігання одягу та аксесуарів.

Неподалік від гостьового туалету і гардероба розташована комора, де можна зберігати різноманітні предмети, включаючи прибиральні засоби та взуття.
Всі ці зони зручно розташовані поруч, створюючи ефективний та логічний простір для прийому гостей та забезпечення їхнього комфорту. При цьому враховано зручний доступ до другого поверху, що розділений на дві частини для створення приватних та особистих зон для мешканців.

За вхідною зоною виходимо в простір об'єднаної зони для прийому гостей і відпочинку. Обідня зона розміщена в центрі приміщення і прикрашена круглим столом для гостей. Стіл огортає особлива атмосфера, створена піч-каміном, який стоїть в центрі простору. Це створює теплу та затишну обстановку, ідеальну для вечорів у колі друзів та родини.

Справа від обідньої зони розташована велика та функціональна кухня. Кухня обладнана сучасною технікою, а барна зона надає можливість влаштовувати невеликі обіди чи вечері за барним стільцем. Це створює зручне місце для швидкого перекусу чи неформальних обідів.

Справа від кухні знаходиться гостьова вітальня. Просторовий диван та крісла створюють зону для відпочинку і спілкування. Великі вікна виходять на зелений внутрішній дворик, додаючи природній затишок.

За елегантними шторами в гостьовій вітальні розташований вражаючий домашній кінотеатр, який відкриває безмежні можливості для кінематографічної насолоди в оселі.

Приміщення кінотеатру створює атмосферу справжнього кінематографічного залу. Проектор із великим екраном забезпечують високоякісне та деталізоване відображення фільмів, а потужна аудіосистема робить звучання неймовірно потужним та реалістичним. Це поглиблює глядача в саме серце подій на екрані.

Зона для перегляду обладнана комфортабельними меблями, такими як м'які крісла та дивани, створюючи ідеальне місце для розслаблення під час перегляду. Великі вікна виходять на фасадний дворик будинку, додаючи приміщенню природного світла та атмосфери.

Освітлення можна легко налаштовувати, створюючи різні настрої для різних жанрів фільмів. Сучасна система автоматизованого керування дозволяє легко управляти всіма параметрами кіно-театрального досвіду, забезпечуючи зручність та ефективність.

Цей домашній кінотеатр не лише вражає своєю технічною оснащеністю, але і створює унікальну атмосферу для кінематографічних вражень, які залишають невимовне враження у кожного гостя чи члена сім'ї.

Всі ці зони першого поверху об'єднуються в єдиний функціональний простір, створюючи затишне та гостинне середовище для життя та відпочинку.

Піднімаючись по зручних сходах на другий поверх жителів будинку зустрічає просторий хол. Цей хол виступає як центральна зона, яка розділяє другий поверх на батьківську та дитячу зони, створюючи функціональну та приватну області для родинного життя.

Справа від холу розташована батьківська зона, в якій знаходиться простора майстер-спальня. Ця спальня вражає своєю просторовістю та елегантністю. Велике ліжко, комфортна обстановка із зонами відпочинку створюють ідеальне місце для відпочинку та відновлення енергії.

У батьківській майстер-спальні також розташований великий гардероб, який забезпечує достатньо місця для зберігання одягу та аксесуарів, а додатковий санвузол забезпечує приватність та зручність.

Зліва від холу розташована дитяча зона, яка включає дві дитячі кімнати та дитячий санвузол. Обидві кімнати оформлені з урахуванням інтересів та потреб дітей, створюючи комфортне та стимулююче середовище для ігор та навчання. Дитячий санвузол забезпечує зручність та доступність для маленьких мешканців. Всі ці приміщення доповнюються м'яким освітленням, яке створює теплу та затишну атмосферу на другому поверсі.

Планувальне рішення та умеблювання приміщень що розробляються

Приміщення кухні

Кухня в цьому будинку представляє собою ідеальне поєднання елегантності та функціональності. Кухонні меблі, виготовлені з високоякісних матеріалів,

доповнюються вбудованою технікою від Smeg жовтого кольору, що гарантує якість та естетичний вигляд (рис.4.6)

Рис. 4.6. Вбудована техніка Smeg

Центральна частина кухні прикрашена великою витяжкою, яка не лише ефективно очищає повітря від парів та запахів, але також служить стильним елементом інтер'єру.

Між двома панорамними вікнами розташована барна стійка (рис.4.7) на чотири місця. Це стає ідеальним місцем для неформальних сніданків або зустрічей під час приготування їжі.

Рис. 4.7. Барна стійка

Напроти барної стійки розташований буфет (рис.4.8) , який не лише функціонально вирішує проблему зберігання, але й виступає як стильний декоративний елемент, доповнюючи загальний вигляд інтер'єру.

Рис. 4.8. Візуалізація буфету

Ця кухня вражає своєю зручністю, стильністю та призначена для того, щоб створювати приємну та функціональну обстановку для приготування їжі та проводження часу разом.

Обідня зона

Обідня центральна зона з атріумом на два поверхи є справжньою перлиною будинку, яка поєднує в собі елегантність та символізм. Атріум, що тягнеться від першого до другого поверху, привносить в приміщення відчуття простору та світлості. Великі скляні вікна вздовж атріуму дозволяють природньому світлу заповнити приміщення, створюючи при цьому захоплюючий вид на навколишній ландшафт.

Центральним елементом цієї зони є піч-камін (рис.4.9) , який слугує не лише джерелом тепла та приготування їжі, але й символізує точку зустрічі сім'ї та надає атмосфери затишку та злагоди.

Рис. 4.9. Обідня зона

Круглий стіл на чотири місця, розташований біля печі, створює інтимне місце для спільних обідів чи вечерь. Крім того, килим червоного кольору, що лежить під столом, може бути сприйнятий як символ тарілки борщу, традиційної української страви. Меблі білого кольору, стільці та стіл, навколо якого сідають члени родини, символізують гору сметани, яка традиційно супроводжує українські страви.

Ця обідня центральна зона не лише вражає своєю елегантністю, але й створює особливий простір для щедрих та теплих сімейних моментів.

Зона спальні

Батьківська спальня на другому поверсі — це втілення розкоші та затишку. Великі вікна в стелі дарують кімнаті простір і надзвичайну світлість, створюючи відчуття відкритості та з'єднання з природою.

Центральне місце в спальні займає авторське дизайнерське ліжко (рис.4.10), яке виглядає як витвір мистецтва та створене для розкішного відпочинку. Під ліжком розкладений традиційний український килим, який додає приміщенню національного колориту та тепла.

Рис. 4.10. авторське ліжко з елементами народного мистецтва

Напроти ліжка розташований телевізор, створюючи зону для вечірнього розваги чи перегляду улюблених фільмів прямо з ліжка. Шафи з обох боків надають простору функціональність та елегантність.

Туалетний столик, розташований з одного боку, створює особливий куток для особистого догляду та спокійного часу для себе. В цій спальні об'єднано естетику, комфорт та функціональність, створюючи ідеальне місце для відпочинку та розслаблення власників.

Створення художнього образу

Створення художнього образу дизайну інтер'єру в українському стилі — це складний, але захоплюючий процес, що вимагає вдумливості, розуміння традицій і вміння поєднувати елементи української культури з сучасними тенденціями.

В основі українського стилю лежить повага до національних традицій, і це відображається у виборі матеріалів та декоративних елементів. Тому в дизайні інтер’єру проєктовано житла були використані природні матеріали, як дерево, глина, лляна тканина. Теплі відтінки дерева, такі як ясен або сосна, додають інтер'єру природність і етнічний колорит.

Колірна палітра включає теплі та природні відтінки, такі як коричневий, зелений, червоний та відтінки білого. Велика увага приділяється деталям, таким як

народні орнаменти, які прикрашають меблі та текстиль. Ці елементи створюють унікальний характер і відзначають інтер'єр українським етностилем.

Меблі мають традиційні форми, з різноманітними витонченими різьбленням і орнаментами. Важливим елементом є також використання вбрання та килимів із традиційними візерунками, які додають текстуру і кольоровий акцент приміщенню.

Висновки до розділу 4

Отже, розробка дизайну житлового інтер'єру з використанням прийомів народного мистецтва, особливо на прикладі приватного будинку, виявляється захоплюючим та творчим завданням. Застосування українського народного мистецтва у дизайні не лише надає приміщенню унікальності та особливого шарму, але й втілює в собі багатовікову спадщину та національні традиції.

Використання елементів вишивки, різьблення, глиняних виробів та інших народних прийомів не лише створює затишок, але й з'єднує сучасність з минулим. Цей дизайн відзначається не лише естетичністю, а й культурною глибиною, роблячи будинок не тільки простором для проживання, але і частиною історії та самосвідомості власників.

Такий підхід до дизайну стимулює творчий підхід та особисту самовираженість, надаючи інтер'єру індивідуальності та унікальності. Такий житловий простір стає не лише функціональним, а й витвором мистецтва, який вражає та надихає.

РОЗДІЛ 5. ІНДИВІДУАЛЬНА РОЗРОБКА ЛІЖКА З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕМЕНТІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

5.1. Розробка ліжка в інтер'єрі: конструктивні та ергономічні особливості, формоутворення, матеріал та колірне рішення, декоративне оздоблення

Перед створенням дизайнерського ліжка важливо провести аналіз ринкових аналогів. Це дозволяє отримати розуміння того, що вже присутнє в існуючих дизайнах і продуктах, існуючі недоліки та як вони можуть бути виправлені за допомогою нової розробки. Ураховуючи цю інформацію, можна створити унікальний продукт, який відповідає потребам і очікуванням клієнтів, використовуючи попередні досвід. Були розглянути аналоги (рис.5.1) та зроблені ескізи для майбутнього елементу меблів.

Рис. 5.1. Аналоги ліжка з різьбленням (авт. Гафарова Н.Ю.)

Кожна людина заслуговує на затишну спальню, адже витрачає третину свого життя на сон, тому при проєктуванні будинку в українському стилі з використанням елементів народного мистецтва, було розроблено авторське ліжко. Основою для розробки цього елементу меблів були використані креслення ставней, які притаманні чернігівський області (рис.5.2).

Рис. 5.2. Відновлена місцева архітектура, м. Чернігів, 2023 р.[30]

В загальному ліжко складається із 2 частин: нижня частина з матрацом та узголів'я з головним декором та ідеєю. Саме на таку спинку ліжка зручно спиратися під час перегляду телевізора, або просто читаючи книгу. Ламелі із букового дерева не тільки сприяють відпочинку тіла та душі, а й забезпечують підтримку для ортопедичного матрацу.

Ліжко виготовлене із європейського горіха, блідо-коричневого кольору з темними смугами, який має ледь-ледь помітний природній блиск. Саме цей вид деревини стійкий до комах, перепаду температур та ідеально підходить для меблевого виробництва. Дерево є міцним та довговічним матеріалом, що забезпечує стійкість та міцність конструкції. Під час проєктування були використані надійні та провірені роками вузли кріплення, які забезпечать виробу довгий період експлуатації без ремонтних робіт. Вузол 1 (рис. 5.3) забезпечує

безпосереднє кріплення конструктивних матеріалів. Фурнітура для ліжка була розглянута із високоякісних матеріалів, бренду Hettich (Німеччина).

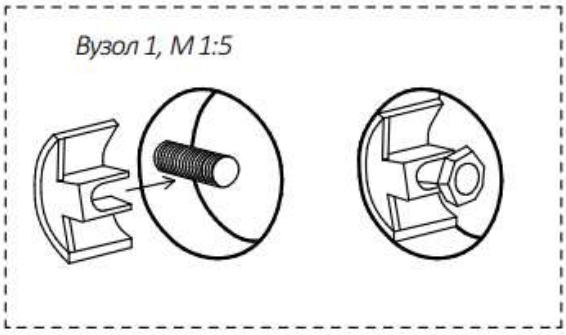

Рис. 5.3. Вузол кріплення 1 (авт. Гафарова Н.Ю.)

Другий вузол кріплення який був переглянутий та внесений в проєктування ліжка, стало кріплення для майбутніх ламелів, які ляжуть під матрац (ри.5.4).

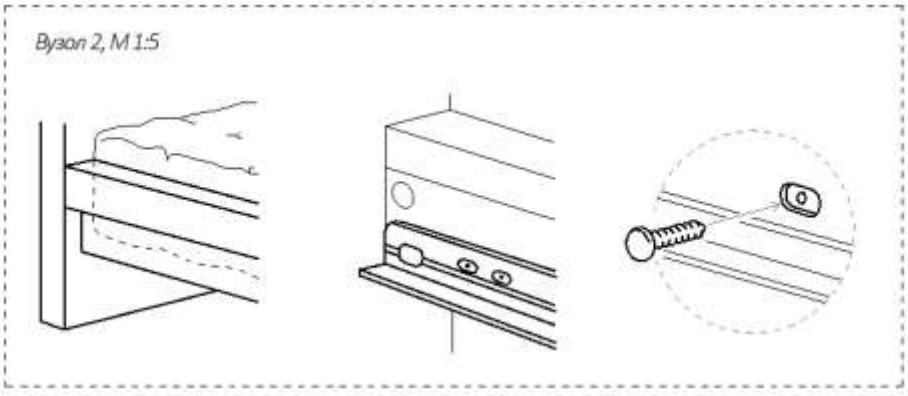

Рис. 5.4. Вузол кріплення 2 (авт. Гафарова Н.Ю.)

Яскраво багряний текстиль оздоблює узголів’я ліжка, колір підібраний символічний, обрядовий, адже пращури з давніх часів використовували цей колір у вишивці та прикрасах як для жінок, так і для чоловіків. Також саме таке забарвлення символізує енергію до життя та любов.

Тканина, що була використана в оздобленні ліжка (рис.5.5), виготовлена з вовни, бавовни, шовку та деяких синтетичних елементів. Велюр має блискучу та м'яку поверхню, завдяки короткому, щільно стоячому ворсу. Такий ворс створює ефектну гру стінок, який може бути різним залежно від того, як відбиває світло.

Основна перевага велюру полягає в його м'якості, тканина приємна на дотик, тому ідеально підходить для використання в меблевому виробництві.

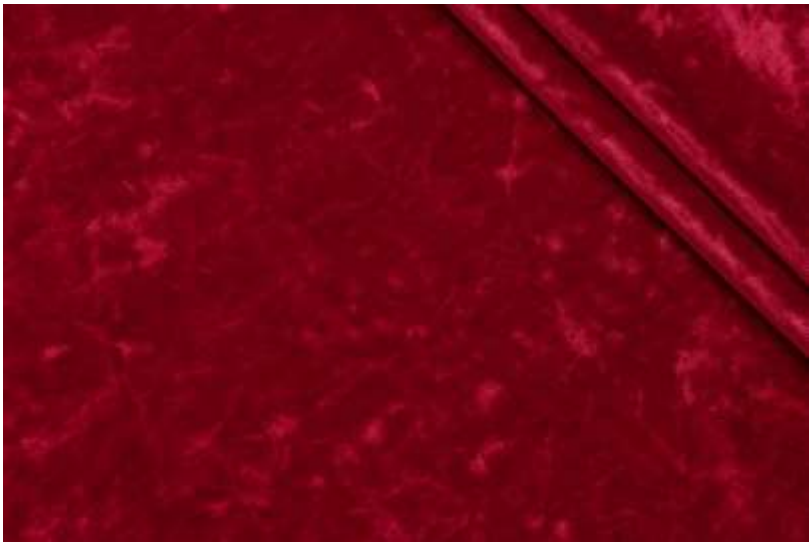

Рис. 5.5. Велюр червоний [31]

Ергономічні креслення ліжка розроблені з урахуванням принципів ергономіки, спрямованих на забезпечення комфорту, підтримки та безпеки користувача (рис. 5.6). Матеріали використані в конструкції ліжка, відповідають стандартам здоров’я та екології.

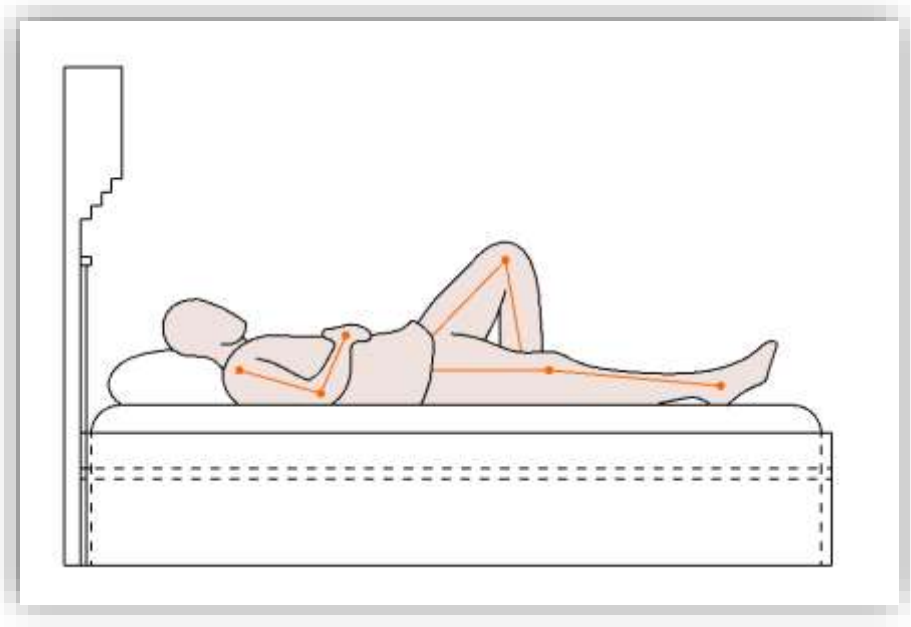

Рис. 5.6. Ергономічна схема авторського ліжка(авт. Гафарова Н.Ю.)

Унікальний художній образ із узголів’ям на основі чернігівських ставнів поєднує в собі естетичну красу та історичну цінність. Починаючи з самого верху це ліжко миттєво набуває вишуканості та неповторності. Чернігівські ставні, які зберігаються в авторському ліжку, містять різноманітні різьблені елементи, геометричні візерунки, які додають додатковий шар культурної спадщини.

Вручну оброблена дерев'яна рама надає теплої текстури та природної краси. Кожна деталь ліжка ретельно продумана, що відображає творчий підхід автора.

Висновки до розділу 5

В процесі розробки дизайну індивідуального ліжка з використанням народного мистецтва вдалося створити унікальний та оригінальний предмет меблів, який не лише виконує практичну функцію комфортного сну, але й втілює культурні цінності та традиції.

Використання елементів народного мистецтва у дизайні ліжка дозволило не лише надати йому особливого характеру, але і створити зв'язок із корінням культури та національними символами. Узгоджена комбінація кольорів, візерунків та орнаментів дозволяє перенести унікальний естетичний досвід народного мистецтва в сучасний інтер'єр.

Окрім естетичного аспекту, розроблене ліжко враховує ергономічні вимоги та забезпечує комфортний відпочинок. Застосування народних мотивів у конструкції ліжка підкреслює його унікальність та відмінність від стандартних моделей.

Такий проєкт відображає можливості інтеграції традиційного мистецтва у сучасне середовище, підкреслюючи важливість збереження та популяризації національної культурної спадщини. Розробка індивідуального ліжка з використанням народного мистецтва стає своєрідним внеском у спільний пул ідей, спрямованих на збереження та розвиток культурної ідентичності через дизайн.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У ході проведення комплексного дослідження, спрямованого на аналіз історичних основ та етапів розвитку архітектури і мистецтва інтер’єрів українського житла, було отримано важливі висновки, які стосуються не лише минулого, але і сучасності та можливого майбутнього.

Перше завдання - розгляд історичних аспектів, вказане за регіональним принципом, надало можливість уявити еволюцію стилю та функціональності в українських інтер'єрах. Спостереження за взаємодією регіональних особливостей підкреслило значущість культурного спадку в формуванні образу простору для життя.

Дослідження та аналіз теоретичних праць стали базою для формування теоретичного фундаменту в розумінні принципів, що керують створенням внутрішнього середовища. Вивчення теоретичних концепцій сприяло зрозумінню важливості використання народного мистецтва в інтер’єрному дизайні.

Досвід проєктування інтер’єрів та умеблювання сучасного житла, який базується на творах народного мистецтва, є важливим напрямком для збереження та втілення культурних цінностей в сучасних житлових просторах.

Проблеми формування інтер’єрів на засадах регіоналізму виявили питання ідентичності та унікальності, які можуть бути вирішені шляхом інтеграції елементів народного мистецтва в дизайн.

Дослідження властивостей формування житла з використанням творів народного мистецтва дозволило виявити багатофункціональність та виразність такого підходу.

Аналіз особливостей сучасного українського житла вказав на те, що використання традиційних мотивів у дизайні здатне створювати унікальні та естетично вишукані образи в просторі для проживання.

Розробка дизайну житлового інтер’єру та індивідуального ліжка, які базуються на прийомах народного мистецтва, виокремлюються як конкретні рекомендації для практичного втілення здобутого знання в реальному проектуванні.

Отже, дане дослідження не лише поглибило розуміння історії та теорії українського інтер’єру, а й надало конкретні вказівки для практичного застосування принципів народного мистецтва в сучасному дизайні житлових просторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Українське народне мистецтво. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://ukr.sovfarfor.com/dekorativno-prikladne-mistectvo/100-ukranske-narodne-mistectvo.html]
2. Mazanka Apartment/ Makhno Studio. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://www.archdaily.com/957923/mazanka-apartment-makhno-studio?ad_source=search&ad_medium=projects_tab]
3. Петро Могила. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE_%D0%9C%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BB%D0%B0]
4. Гнатюк Володимир Михайлович. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BD%D0%B0%D1%82%D1%8E%D0%BA_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87]
5. Кобринська Наталія Іванівна. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F_%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0]
6. Драгоманов Михайло Петрович. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D1%80%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE_%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87]
7. Асєєв Юрій Сергійович. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D1%81%D1%94%D1%94%D0%B2_%D0%AE%D1%80%D1%96%D0%B9_%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D0%B9%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87]

8. Білецький Платон Олександрович. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BD_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87]
9. Українське мистецтво та архітектура. Тематична виставка Універсального підсобного фонду Відділу комплексного бібліотечного обслуговування. Електронний ресурс. Режим доступу.- [http://www.nbuv.gov.ua/node/3735]
10. Вечерський Віктор Васильович. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B5%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87]
11. The Village, Ukraine. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://www.village.com.ua/village/service-shopping/apartments/303921-stini-v-stili-hati-mazanki-v-studiyi-dlya-molodoyi-divchini-na-pechersku]
12. https://www.instagram.com/p/Cu631IONH4g/
13. Традиційне українське житло та його символіка, Роман Сілецький. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://localhistory.org.ua/videos/bez-bromu/navishcho-mati-mertsia-pid-porogom-traditsiine-ukrayinske-zhitlo-ta-iogo-simvolika-roman-siletskii/]
14. Піч(символ). Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%96%D1%87_(%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%B2%D0%BE%D0%BB)]
15. Як облаштовували своє житло наші предки у різних регіонах України. Електронний ресурс. Режим доступу.- [https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/]
16. Слобожанщина. Слобідська хата. Електронний ресурс. Режим доступу.- [http://etno-selo.com.ua/muzej/ekspozycja/slobozhanshhyna/]

17. Декоративно-ужиткове мистетцтво України. Електронний ресурс, Режим доступу.-[https://vue.gov.ua/%D0%94%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE-%D1%83%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B5_%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8]
18. Історія архітектури та побуту української хати. Стара хата-книга життя. Електронний ресурс. Режим доступу.-[https://mij-kraj.com.ua/etnografichne-doslidzhennya/istoriia-arkhitektury-ta-pobutu-ukrainskoi]
19. ДБН А.2.2-1:2021 "Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)" Електронний ресурс. Режим доступу.-[https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074091730048386648?doc_type=2]
20. Новицька, Ольга Романівна, Українське народне мистецтво 1920-1980-х рр.: інтерпретація, оцінка, спростування [Текст] : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.06 / Новицька Ольга Романівна ; Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. - Івано-Франківськ, 2003. - 207 арк.+ 198арк. дод.: іл. - арк. 178-207.
21. Малина, Валерій Васильович. Народне мистецтво півдня України. Кінець XIX-Поч. XX ст.: На матеріалах Миколаївської, Одеської, Херсонської областей [Текст] : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.06 / Малина Валерій Васильович ; Львівська академія мистецтв. - Л., 1999. - 174 л.+іл. - л.164-174.
22. Бойчук, Богдан Васильович. Народне декоративне мистецтво покуття XIX - XX століття (Історія. Типологія. Художні особливості) [Текст] : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.06 / Бойчук Богдан Васильович ; Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. - Івано-Франківськ, 2000. - 160 арк.+ дод. паг. не зазнач. - арк. 149-160.
23. Шевчук, Анатолій Мефодійович. Український фольклор (звичаї та традиції, танець, народне мистецтво) [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закладів I-II рівнів акредитації та викладачів англ. мови / А. М. Шевчук. -

Житомир : [б.в.], 2004. - 176 с. - Альтернативна назва : Ukrainian folklore: For pupils and students of higher school /Shevchuk A.M. - Бібліогр.: с. 172-173.

24. Литвинець, Енгеліса Микитівна. Українське народне мистецтво. Вишивання і нанизування [Текст] : [Альбом] / Е. М. Литвинець. - К. : Вища школа, 2004. - 336 с.: іл. - Бібліогр.: с. 334.

25. Малина, Валерій. Народне мистецтво півдня України. Кінець XIX-початок XX ст [Текст] : на матеріалах Миколаївської, Одеської, Херсонської областей / В. Малина. - Миколаїв : Артіль "Художній крам", 2006. - 448 с.: іл.

26. Молинь, Валентина Дмитрівна. Народне мистецтво Гуцульщини та Покуття в художньо-культурному житті Галичини другої половини XIX - першої третини XX століття [Текст] : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.06 / Молинь Валентина Дмитрівна ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. - К., 2010. - 236 арк. - Бібліогр.: арк. 188-236.

27. Фріда Рамстедт. Посібник з меблювання: Практичний порадник з вибору комфортних меблів, ArtHuss, 2023

28. Дженніфер Отт. 1000 ідей поєднування кольорів: Барвистий путівник по взаємодії відтінків, ArtHuss, 2022

29. Джеймі Ґолд. Дизайн добробуту: Посібник з оптимізації оселі для здоров’я, комфорту та щастя, ArtHuss, 2022

30. Український народний орнамент: вишивки, тканини, писанки [Текст] : [альбом] / зібрала і систематизувала Ольга Петрівна Косач-Драгоманова (Олена Пчілка). - Репр. відтворення 1-го вид. 1876 р. - Ковель : [Ковельська міська друкарня], [200?] .Вип. 8 / [Вступ. ст. Н. Сташенко ; упоряд.: В. Комзюк, Н. Пушкар]. - 2010. - 10, 17, V с. + 33 арк. іл. - Бібліогр.: с. 10. - 300 прим.

31. Вадим Щербаківський. Українське народне мистецтво. – Кн.3. – Орнаментація української хати. – Рим, 1980. – 104 с., іл.

32. Самойлович В.П. Українське народне житло (кінець XIX − початок XX століть). − К.: Наукова думка, 1972.

33.«Українська хата» // Шевченківська енциклопедія : у 6 т. / Гол. ред. М. Г. Жулинський. — Київ : Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка, 2015. — Т. 6: Т—Я. — С. 429-430.

34.«Українська хата» // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 2 : М — Я. — С. 510.

35.Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наукове товариство імені Шевченка ; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. — Париж — Нью-Йорк : Молоде життя, 1955—1995.

36.Хата; Інтер'єр хати; Стіни хати; Декоративно-художнє оздоблення хати; Долівка та стеля; Дах; Вибір місця для нової хати; Вибір часу для закладин житла; Закладини; Закладання сволока; Будівельна жертва; Завершення будівництва («квітка»); Новосілля (перехідчини, входини) // Українська минувшина: Ілюстрований етнографічний довідник. — 2-е вид. / А. П. Пономарьов, Л. Ф. Артюх, Т. В. Косміна та ін. — К.: Либідь, 1994. — С. 18—23; 27—31. — 256 с. — ISBN 5-325-00592-8.

37.План хати. Архітектурний проект; Проект хати // Шевченківська енциклопедія: — Т. 5: Пе—С : у 6 т. / Гол. ред. М. Г. Жулинський. — Київ : Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка, 2015. — С. 158; 353-354.

38.Поселення та житла українців символіка // Енциклопедичний словник символів культури України / За заг. ред. В. П. Коцура, О. І. Потапенка, В. В. Куйбіди. — 5-е вид. — Корсунь-Шевченківський: ФОП Гавришенко В. М., 2015. — С. 633—637. — 912 с.

39.А.В. Ярова ТРАДИЦІЙНЕ ЖИТЛО ЧЕРНІГОВО-СІВЕРЩИНИ НАПРИКІНЦІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX ст. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету, 2016, вип. 45, том 2.

40.В. Петров. Народне будвництво / *Матеріяльна культура. Пережитки передісторичної матеріяльної культури. Скотарство (200). Хліборобство (200). Ремесло. Оброблення металю (201). Осадництво (201)*] // Енциклопедія українознавства. Загальна частина (ЕУ-І). — Мюнхен, Нью-Йорк, 1949. — Т. 1. — С. 200-228.

41. Ткачук, Тарас Михайлович. Орнаментація мальованого посуду трипільсько-кукутенської спільності як знакові системи [Текст] : дис... канд. іст. наук: 07.00.04 / Ткачук Тарас Михайлович ; НАН України, Інститут археології. - К., 1996. - 323 л.+ додат.1,2.
42. Нікішенко, Юлія Ігорівна. Орнамент як джерело дослідження етнічної культури України (на матеріалах XIX - початку XX ст.) [Текст] : дис... канд. іст. наук: 17.00.01 / Нікішенко Юлія Ігорівна ; Національний ун-т "Києво-Могилянська академія". - К., 2004. - 206 арк. - арк. 172-201.
43. Янковська, Дарія Олегівна. Східні впливи в орнаментальному оформленні українських ікон кінця XVI-XVII ст. [Текст] : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.06 / Янковська Дарія Олегівна ; Львівська національна академія мистецтв. - Л., 2004. - 169 арк.+ дод.: рис. розд. паг. - арк. 155-169.
44. Юрченко, Ігор Андрійович. Візуальні й морфологічні закономірності орнаменту гуцульської різьби та їх використання в сучасній мистецько-освітній практиці [Текст] : дис... канд. мистецтвознав. : 17.00.06 / Юрченко Ігор Андрійович ; Львів. нац. акад. мистец. - Л., 2007. - 192 арк. - Бібліогр.: арк. 177-192.
45. Лоліна, Надія Анатоліївна. Орнаментальне мистецтво як феномен художньої культури [Текст] : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / Лоліна Надія Анатоліївна ; Київський національний ун-т культури і мистецтв. - К., 2006. - 246 арк.: іл. - арк. 155-172.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІЛЮСТРАЦІЙ

1. Портрет Петра Могили. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE_%D0%9C%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BB%D0%B0)
2. Портрет Володимира Гнатюка. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BD%D0%B0%D1%82%D1%8E%D0%BA_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87)
3. Портрет Наталі Кобринської. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/cherven/8/1855-narodylasya-natalya-kobrynska-zasnovnycya-zhinochogo-ruhu-v-galychyni)
4. Портрет Наталі Кобринської. Електронний ресурс. Режим доступу.-(

https://www.uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/veresen/18/1841-narodyvsya-myhaylo-dragomanov-istoryk)

5. Портрет Асєєва Юрія Сергійовича. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D1%81%D1%94%D1%94%D0%B2_%D0%AE%D1%80%D1%96%D0%B9_%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D0%B9%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87)
6. Портрет Білецького Платона Олександровича. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BD_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
7. Портрет Вечерського Віктора Васильовича. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B5%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%92%D1%96%D0%BA

%D1%82%D0%BE%D1%80_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87)

8. Інтер'єр квартири Мазанки Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://www.village.com.ua/village/service-shopping/apartments/303921-stini-v-stili-hati-mazanki-v-studiyi-dlya-molodoyi-divchini-na-pechersku)
9. Шале в Буковелі. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://www.instagram.com/p/CyTtQRjojlT/?igshid=MjNoOXUzamphM3Ft)
10. Інтер'єр квартири, вітальня. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://www.instagram.com/p/CvLBULtN470/)
11. Композиція орнаментів та картина Ольги Гайдамака «Сонця знак». Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://www.instagram.com/p/Cu631IONH4g/)
12. Фасад кухні. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://www.instagram.com/p/CvNqP9sN1DW/)
13. Хата (середина XIX ст.) з с.Старокозаче Білгород-Дністровського р-ну Одеської обл.. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://etnoua.info/novyny/ekspozycija-pivden-ukrajiny-u-nmnapu-iryna-musatova/)
14. Інтер'єр житла, с. Покровська Багачка колишнього Хорольського повіту Полтавської губернії, тепер Хорольського району Полтавської області Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)
15. Рушник "Дерево життя",кін. XIX-поч.XXст.,Полтавська.обл.,Гадяцький район, бавовняне полотно ,тамбурний Електронний ресурс. Режим доступу.(https://www.facebook.com/898619996893393/posts/3065060033582701/)
16. Інтер'єр житла, с. Кам'янка колишнього Черкаського повіту Київської губернії, нині м. Кам'янка Кам'янського району Черкаської області Електронний ресурс. Режим доступу (https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)

17. Інтер'єр житла, с. Петриківка колишнього Новомосковського повіту Катеринославської губернії, тепер Петриківського району Дніпропетровської області. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)
18. Піч розписана петриківським розписом. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://www.pinterest.com/pin/439452876128741433/)
19. Інтер'єр житла, с. Сказинці колишнього Могилівського повіту Подільської губернії, тепер Могилів-Подільського району Вінницької області. Режим доступу.-(https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)
20. Настінний розпис, с.Паланка, Вінничина. Фото Констянтина Широцького Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://localhistory.org.ua/videos/bez-bromu/navishcho-mati-mertsia-pid-porogom-traditsiine-ukrayinske-zhitlo-ta-iogo-simvolika-roman-siletskii/)
21. Інтер'єр житла, с. Сварицевичі колишнього Рівенського повіту Волинської губернії, тепер Дубровицького району Рівненської області Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)
22. Житловий комплекс, с. Верхні Ворота, тепер Воловецького району Закарпатської області Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)
23. Інтер'єр житла. Тепер с. Кострина Великоберезнянського району Закарпатської області Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)
24. Інтер'єр житла. Присілок с. Космач, тепер Косівського району Івано-Франківської області Електронний ресурс. Режим доступу.-(

https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)

25. Косівська піч Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://carpathy.nadvirna.com/index.php/ct-menu-item-3/skhroniska/kosiv/kosivska-pich)
26. Тканина верета, 1965, автор Герасимович Г.Ю Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://hutsul.museum/collection/item/238/)
27. Житловий комплекс, с. Новоохтирка колишнього Старобільського повіту Харківської губернії, тепер Новоайдарського району Луганської області. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://dyvys.info/2019/09/29/yak-oblashtovuvaly-svoye-zhytlo-nashi-predky-u-riznyh-regionah-ukrayiny-foto/)
28. Покуть слобідської хати. Електронний ресурс. Режим доступу.-(http://etno-selo.com.ua/muzej/ekspozycja/slobozhanshhyna/)
29. *Рушник тканий кролевецький,автори Пелипенко Марина / Шара Єлизавета* Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://honchar.org.ua/collections/detail/2362)
30. Деревне мереживо Чернігова. Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://www.youtube.com/watch?v=pXmKHquaB_g)
31. Велюр червоний . Електронний ресурс. Режим доступу.-(https://domtkani.com.ua/ua/product/velyur-icetex-42214-cvet-11-cvet-filytr-krasnyy?gad_source=1&gclid=CjwKCAiApuCrBhAuEiwA8VJ6Jr-TuRJs0QP9hj_aCxM73mAUi_daGLHfR1y9mMCplKVfV3z7ANYe6hoCQu8QAvD_BwE

ДОДАТКИ

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 6.0%

Словари проверки: ru_US, ru_RU, ua_UA. **Ошибок в документах: 12%**

ID: 123162 Название: Особливості проектування інтер'єрів українського житла засобами народного мистецтва Добавлено в БД: 2023-12-14 Авторы: Гафарова Руководители: Третяк Юлія Консультанты: Оппоненты:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	90553	719	7685 (8%)	74 (10%)

Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы

